

Paris en Enone : treurspel, versiert met zang, dans, vlieg en kunstwerken

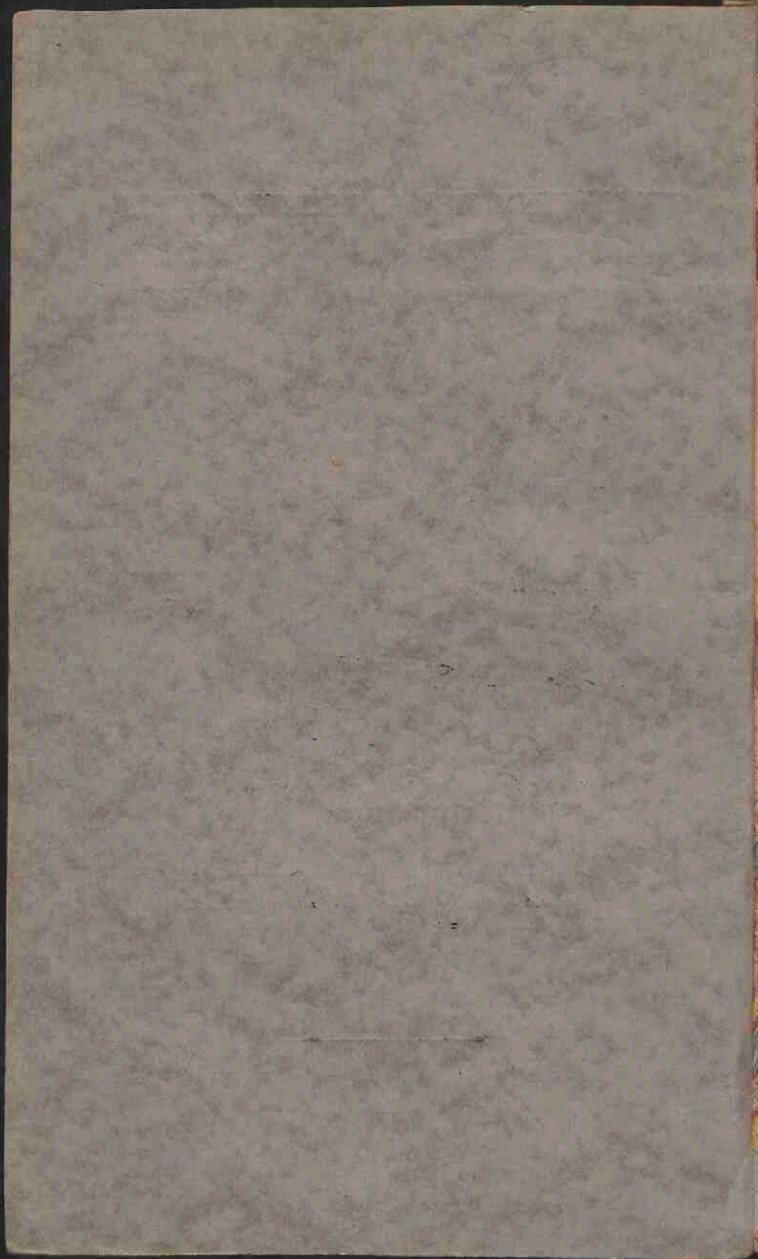
<https://hdl.handle.net/1874/371861>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL

No. 837

The image shows the front cover of an antique book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern. The design consists of large, swirling, organic shapes in shades of deep red, dusty blue, and pale yellow, set against a cream-colored background. The pattern has a fluid, almost floral quality. In the center of the cover, the title "Paris en Exone" is written in a dark, elegant cursive script. The book's spine is visible on the right side, showing the aged, yellowish-tan edges of the pages.

Paris en Exone

De eerste deel is van 1762 Nummer 8°
e heeft de eerste opdracht

1762 Nummer 8°

887

J. de Winkel

837

P A R I S
 E N
 E N O N E.
 T R E U R S P E L.

Verfiert met Zang, Dans, Vlieg en Konstwerken.

Uit het Konstgenootschap
 DOOR YVER BLOEID DE KUNST.

TE AMSTELDAM,

By de Erfgen: van J. LESCAILJE en DIRKRANK,
 op de Beursfluis, 1717.

Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
 RIJKSUNIVERSITEIT
 UTRECHT.

P A S S I S

THE

YEAR

Volume 1, Part 1, No. 1

UNIVERSITY

DOOR VAN DE BORD DE KUNST

THE

UNIVERSITY

DOOR VAN DE BORD DE KUNST

1811

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

A A N D E N

H E E R E

BENJAMIN LUMBROZO

DEL SOTTO.

M Y N H E E R ,

D

E byzondere achtinge die
UE: voor onze Tooneelpoëzy heeft,
doet ons, tot dankbaarheid dier
achtinge, aan U E: dit Treurspel
van P A R I S en E N O N E, toewei-
jen. Wy noemen het een Treur-
spel, schoon dat 'er niemand in
sterft; alhoewel de Minnenyd het

voorneemen van het tegendeel genoegzaam doet hooren. Wy hadden echter het zelve daar wel , en gevoeglyk, kunnen inbrengen : maar vermits de meeste Spellen eindigen met een bezwymenis , sterven , of een huuwelyk , zyn deeze gewoonlyke uitgangen , met voordacht , by ons gemyd , fluitende met het verlaaten van Enone door Paris , en de hoope die Atos heeft van Enone , of de Rykstroon , of wel die beide te zullen verkrygen. Wy hebben in ons vierde Deel , om de liefhebbers verder genoeg te geeven , Kunst , Vliegwerk , Zang en Dans ingevoerd , zynde voor het meerendeel eigen aan de verfieling der Gefchiedenisse ; hoope dat onzen arbeid U E. aangenaam zal zyn , en de Schouwburg daar door met een groot getal Aanschouweren opgevuld te zien,

zien, ten voordeele van het Weezen Oudemannenhuis, het eenigste doelwit van onze Dichtkunst. Terwyl wy met eerbiedigheid blyven,

MYN HEER,

U. E. Ootmoedig: Dienaars,

Onder de Zinspreuk,

DOOR YVER BLOEID DE KUNST.

C O P Y E

Van de

PRIVILEGIE.

DE Sraaten van Holland ende Westvrieſland doen te weten, alſoo ons vertoond is by de Regenten van het Burger Weeshuis ende Oude Mannenhuis der Stad Amſterdam, en, in die qualiteyt, te ſamen eygenaars, mitſgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat ſy, Supplianten, ſedert eenige Jaren hebbende gejouſteert van onſen Oſtroy of Privilegie van dato den 21 Mai 1699. waar by wy aan hen Supplianten, in hun qualiteyt hadden gelieven te conſentieren, accorderen ende Oſtroyeren, dat ſy, gedurende den tyd van vyftien eerſt achter een volgende Jaren, de Wercken, die doentmaals ten dienſte van het Tooneel reets gedrukt waren, ende, van tyd tot tyd, nog vorderin het licht gebracht, endeten Tooneele gevoert ſoude werden, alleen ſoude mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkoopen, nu ondervonden, dat de Jaaren, by het voorgemelde ons Oſtroy of Privilegie genaamt, op den 21 deezer Maand Mai was komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meeſten dienſte van de Schouburg, (waar van hunne reſpective Godshuysen onder andere mede moeften werden geſubſcenteert,) de voorgemelde Wercken, ſoo van Treurſpellen, Blyſpellen, Kluchten, als anders, die reets gedrukt en ten Tooneele gevoert waaren, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert ſoude mogen werden, geeerne alleen, gelyk voorheenen, zouden blyven drukken, doen drukken, uytgeven en verkoopen, ten eynde de zelve Wercken, door het nadrukken van andere, haar luyſter, ſoo in taal, als ſpelkonſt, niet mogten komen te verlieſen; dog dat zulks aan hen Supplianten, na de expiratie van het bovengemelde ons Oſtroy; en zulks na den 21 Mai deeſes Jaars 1714. niet gepermitteert zoude weſen, zoo vonden zy Supplianten hun genoorſaakt ſig te keeren tot ons, onderdanig verſoekende, dat wy aan hen Supplianten, in hare bovengemelde qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorſz. Oſtroy of Privilegie, omme de voorſz. Wercken, zoo van Treurſpellen, Blyſpellen, Kluchten als andere, reets gemaakt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het ligt te brengen ende ten Tooneele te voeren, den tyd van vyftien eerſt achter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken en verkopen, of te doen drukken en verkoopen, met verbod aan alle andere op zeekere hooge penen, by ons daar tegen te ſtatueren in communi forma; So is 't dat wy de zaake, ende 't voorſz. verzoek overgemerckt hebbende, ende genegen wezende, ter bede van de Supplianten, uyt onze rechte wetenſchap, Souveraine magt en autoriteyt, deſelve Supplianten geconſenteert, geaccordeert ende geostroyeert hebben, conſentieren, accorderen ende ostroyeren, haar by deezen, dat zy, gedurende den tyd van vyftien eerſt agter een volgende Jaaren de voorſz.

Werc-

Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt ende ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen, ende ten Tooneele te voeren; binnen de voorz. onze Landen alleen zullen, by continuatie, mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkoopen, verbiedende daarom allen en een ygelyk, de voorz. Wercken, in 't geheel ofte ten deele, naar te drukken, ofte, elders naagedrukt, binnen den zelven onze lande te brengen, uyt te geven, ofte verkoopen, op de verbeurte van alle de naagedrukte, ingebragte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens, daar en boven, te verbeuren, te applicieren een derde part voor den Officier, die de calangie doen zal, een derde part voor den Armen der Plaatsen daar 't casus voorvallen zal, ende het resterende derde part voor de Supplianten, alles in dien verstande, dat wy de Supplianten met dezen onzen Oefroye alleen willende gratificieren tot verhoedinge van hare schaa-de door het nadrukken van de voorz. Wercken, daar door in ge-nigen deele verstaanden inhoudende van dien te authoriseren, ofte te advoueren, ende, veel min de zelve onder onze Protexie ende bescherminge eenig meerder credit, aansien, of reputatie te ge-ven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyk zou-de influeren, alle het zelve tot haren lasten zullen gehouden we-zen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begeerende, dat hy aldien zy deze onze Oefroye, voor de voorz. Wercken zullen willen stellen, daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen wezen het zelve Oefroy in 't geheel en zonder eenige omiffie, daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van de voorz. Wercken, gebonden ende wel ge-conditioneert, te brengen in de Bibliothecq van onze Universiteyt tot Leyden, ende daar van behoorlyk te doen blyken, alles op pene van het effect van dien te verliezen, ende ten eynde de Suplian-ten dezen onzen Oefroye ende consente mogen genieten als naar be-hooren, lasten wy allen ende een ygelyk, die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoudende van dezen doen laten ende gedogen, rustelyk, vriedelyk, ende volkomentlyk genieten ende ge-bruyken, cesserende alle belet ter contrarie gedaan. Gedaan in den Hage, onder onsen groote Zegele, hier aan doen hangen op den drie en twintigsten Mai, in 't Jaar onzes Heer en Zaligmakers, seventien honderd en veertien.

A. HEINSIUS.

Ter Ordonnantie van de Staten,

SIMON VAN BEAUMONT.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in haar voorz. qualiteit, het recht van deze Privilegie voort PARIS en ENONE, *Treurspel*, vergunt aan de Erfgen: van J. LESCAIJJE en DIRK RANK.

In Amsteldam, den 6den December 1717.

V E R T O O N E R S .

E N O N E , Prinfesse van Phrygiën , Verliefd op Paris.

A R I C I A , Nicht van Enone , Verliefd op Atos.

D O R I C I A , Vertrouwde van Aricia.

C A M I L L E , Vertrouwde van

P A R I S , Minnaar van

A T O S , Prins van Phrygiën , Verliefd op

T H O A S , Prins van Phrygiën , Verliefd op Aricia.

L I K A S , Vertrouwde Vriend van Thoas.

F O K A S , Vertrouwde Vriend van Atos.

S A B I N U S , Hooftman van de Lyfwacht.

J U N O .

P A L L A S .

V E N U S .

M E R K U U R .

C U P I D O .

E E R S T E M I N N E G O O D J E .

Z W Y G E N D E .

D A N Z E N D E M I N N E G O O D J E S .

H O F W A C H T .

Het Spel speelt in Antandros , in 't Hof van
Enone , behalven het Vierde Bedryf ,
speeld op Ida.

P A R I S

E N

E N O N E

T R E U R S P E L .

E E R S T E B E D R Y F .

E E R S T E T O O N E E L .

A R I C I A , D O R I C I A .

D O R I C I A .

M Evrouw, wat druk bezwaard staåg uw grootmoedig hart?
Acht gy my waardig, om te deelen in uw smart?
Zo wil den oorsprong my, van uw verdriet, ontfouwen,

En 't geen u pynt, Prinses, niet meer verborgen houwen.
Ik heb zo menigmaal aan u verzocht, dat gy,
Eens de oorzaak van uw kwaal, ontdekken zou aan my,
Maar 't is vergeefs, ik kan zo ver u niet beweegen;
Een teken, dat gy my, heel weinig zyt geneegen
Of toevertrouwd, Prinses.

A R I C I A .

Dat zyn geenzints de reën,
Dat ik voor u verberg, myn druk en zwaarigheën;
Maar wel, dat ik door u kan geen verlichting krygen,
Schoon ik 't aan u ontdekte, of voor u ga verzwynen.

D O R I C I A .

Ach! laat my toch met u, zo't u behaagd, Mevrouw,
Meê deelen in uw druk, en smart en droeve rouw,
Zo kan ik u tot troost en heul, daar in verstrekken.

A 5

A R I -

A R I C I A .

Wel luister toe, ik zal 't u eind'lyk dan ontdekken,
 't Geen myn verliefde ziel, doet zuchten, dag op dag.
 Gy weet voor 's Vorsten dood, hoe 't opperste gezag,
 Wierd aan Enone, door haar Vader opgedragen,
 En dat zyn laatfte wil, en wensch was en behaagen,
 Dat zy, indien zy ooit, een Bruigom keuren zou,
 Held Atos, achten moest, verplicht haar liefde en trouw;
 Wyl hy uit vorst'lyk bloed was nevens haar gebooren.
 Maar 't schein dien dapp'ren Prins, haar hart niet kon
 bekooren,

Die door zyn brave deugd beheersten myn gemoed,
 En langs hoe meêr myn borst met liefde heeft gevoed,
 Waar door myn teed're ziel geduurig wierd bestreden:
 Doch, wyl Enone moest, met hem in 't huwlyk treden
 Als zy eens een gemaal verloor, heb ik die vlam,
 Eer zy in myn gemoed, een verd're ontfteeking nam,
 Gedooft, en uitgebluft in weerwil van myn zinnen;
 Maar ach! wie kan de drift der liefden overwinnen,
 Of wederstreeven, in haar onbepaalde magt;
 Enone, die steeds was geneegen tot de jacht,
 En 't wollig vee, ging zich op Ida vaak vermaaken,
 Daar zy een herder vond, wiens rood gebloosde kaaken,
 En deftigheid van leên, haar hart ontfonkte in min,
 En na een jaar, geheel wierd meester van haar ziu:
 Zy offert hem haar hart en ziels genegenheden.
 Maar 't is onnodig, om dit alles u te ontleeden,
 En hoe hy door de min, die haar 't gezigt verblind,
 Hier in Antandros voerd, beneevens haar 't bewind,
 In weerwil van den Raad. Toen voelde ik tot myn
 smarte,

Myn eerste ontfonkte min, weêr branden in myn harte,
 Die 'k meende, dat in my, voor lang was uitgedooft,
 Zo dra ik Atos zag van hoop en troost berooft.
 Maar 'k kan niet op het hart van dien ondankb're win-
 nen,

Hy blyft stantvastig, wil Enone, eeuwig minnen.

D O R I C I A.

Maar hebt gy hem Prinſes, wel ooit ontdekt u min?

A R I C I A.

Myn oogen hebben 't hem genoeg verklaard, wat in
Myn hart verborgen ligt. Maar hy ſchynt my te haaten,
Ja, vlucht myn byzyn ſteeds.

D O R I C I A.

'k Zou hem dan ook verlaaten,

En Thoas, die u mind...

A R I C I A.

Onmoogelyk, vrindin.

Geen, buiten Atos, word ooit meeſter van myn zin.

D O R I C I A.

Ontdekt hem dan uw min.

A R I C I A.

Dat zou myn eer bevelken.

D O R I C I A.

Welaan, ik zal 't voor u, aan Atos, dan ontdekken,
En pylen eens de grond... Maar 'k hoor gerucht Me-
vrouw,

Gaan wy in uw vertrek. Verlaat u op myn trouw.

T W E E D E T O O N E E L.

A T O S, E N O N E, C A M I L L E.

E N O N E.

Ik zeg u andermaal, wil my niet meer verſtooren;
Enone, heeft voor u, een ander uit gekooren,
Dies ſinoor die vlam, die u dus heevig blaaken doet,
Nadien gy u vergeefts, met deze liefde voed:
Dit hart, geen ander, als myn Paris, zal beminnen:
Dies ban Enone vry, voor eeuwig uit uw zinnen,
'k Ontveins myn liefde u niet, die ik hem draag in 't hart,
Dies vind gy nooit by my, verlichting voor uw ſinart.
Dien braave jongeling, zo vol bevalligheden,
Heeft my verwonnen, door zyn deugdelyke zeeden.

A T O S.

De plaats, die gy bekleed, verbied u deeze trouw,
Waar

Waar uit niet spruiten kan dan druk en naberouw,
 Voor u, en voor den Staat, zo gy volhart in 't minnen,
 Dies bid ik andermaal, laat reden u verwinnen:
 Vryf nooit op deeze wys, deglans der majesteit,
 Zo snooden schandvlek aan, uw naam en achthooftheid,
 Ja, uw vooroud' ren roem, zoud gy hier door verdooven,
 En moog'lyk, door die keur, u van 't gezag berooven,
 Dat ieder schuldig is, aan uw belang en staat:
 Want ongelyke min, baart naberouw, en haat.

E N O N E.

Zo dra men door de min met liefde word bestreeden,
 Bemind men blindelings naar eigen zinnelykheden,
 En 't geen behaagen moest, mishagd zomtyds die geen,
 Die door een sterker vlam in 't heimlyk word bestreên,
 Die hartstocht is zo groot, zo krachtig van vermoogen,
 Dat zy geen ander kan, als die zy mind, gedoogen;
 Daar is geen felder kryg voor 't hart, als minnestryd,
 Zo dra zy u bestormd, raakt gy uw vryheid kwyt,
 En zonder aanzien van perzoonen te onderscheiden,
 Laat gy, door min verrukt, naar 't echtaltaar u leiden.
 Zo doet Enone, die haar Paris trouw bemind,
 Zyn deugd, hem waardig maakt, van my te zyn bezind.
 Ja, gy zult hem in 't kort, spyt al uw weederstreeven,
 Zien, als uw Koning, op Antandros troon verheeven.

A T O S.

Wat hoor ik! hoe Mevrouw, zal hy den septer staf
 Ontvangen van uw hand, die u den Hemel gaf?
 Noch eens, denk aan 't gevaar dat u staat op te komen,
 Nooit werd een Herder hier tot Ryksvorst aangenomen.
 Hoe heeft een blinde drift van liefde u dus vervoerd?
 Ik zie Antandros, reeds van alle kant ontroerd,
 Het morrend graauw aan 't woên, als dol en uitgelaaten,
 Door deeze uw dwaaze keur, uw minnaar dood'lyk
 haaten;

Die, zo gy voort vaart, en aan hem uw trouw verpand,
 Niet zal ontgaan de haat van 't volk, tot uwer schand;
 Gy zult hem voor de dood, in 't uiterst van dat woeden...

E N O N E.

Ik zou veeleer zyn dood van u, dan 't volk vermoeden.

A T O S.

Nooit zal ik van myn plicht afwyken, neen, Mevrouw.
Maar u beminnen, en volharden in myn trouw.

E N O N E.

Hoe meer gy my bemind, hoe meer ik u zal haaten.

A T O S.

'k Zal u beminnen en ook zorgen voor uw staaten.

E N O N E.

En wie heeft u die zorg voor my doch opgeleid?

Ben ik niet meer bek waam tot deeze waardigheid?

Moet Atos, my dit eerst door zyn staatkunde leeren,

Hoe ik, myn Vaders Ryk en Volk'ren moet regeeren?

't Schynt ja, nadien hy is in alles afgerecht:

Hy, wiens voorzienigheid, 's Ryks ondergang voorzegt,

Zo ik met Paris, my in 't huwlyk ga begeeven.

Maar 'k merk, naar welken kant dat uwe zinnen zwee-
ven,

En wat gy heimelyk in uwen boesem smeed.

Maar weet ondankb're! dat het alderminste leed,

't Geen Paris overkomt, of heim'lyk mogt ontmoeten,

Dat gy de schult daar van, zult met uw halze boeten.

A T O S.

Maar overweeg, Prinfes, hoe 't een verliefde smart,

Als hy een ander van zyn meesteres's hart,

Verwinnaar ziet, zyn hoop gantsch hoopeloos vervloo-
gen:

Een ander, die in staat, in grootheid en vermoogen,

Niet haalen kan by hem, ja, die niet waardig is

Dat hy myn Hofftoet volgd. δ Wreê gedachtenis!

δ Bitt're wanhoop! ach! wat doet gy my al lyden.

Hoe voel ik myn gemoed, van alle kant bestryden,

Die 't brein bedwelmen en berooven van 't verstand,

Terwyl myn ziel, helaas! in zuiv're liefde brand.

δ Goden! waarom my tot deeze staat verheeven?

Of moet ik door een zee van woefte golven zweeven,

En

En eindigen de draad myns levens met veel pyn?
 Zo wenschte ik, dat ik nooit op aard bekend mogt zyn.
 Ja, dat ik nimmermeer. . .

E N O N E .

Deez' reeden my mishaagen,
 Vertrek, of ik zal gaan.

A T O S .

Ik ga dan, om myn dagen,
 Te slyten zonder vreugd. Maar overweeg, Mevrouw,
 Eer dat het is te laat, aan wiegy schenkt uw trouw.

D E R D E T O O N E E L .

E N O N E , C A M I L L E .

C A M I L L E .

't O N tsteeken vuur, dat gy in hem tracht uit te dooven,
 Komt door uw weigering, hoe lang hoe meer naar
 boven,

Zyn minnedriften zyn van zulk een groote kracht,
 Dat ik voor onheil vrees zo gy die niet verzacht.
 En zo ik 't zeggen mag, hy is uw min wel waardig.

E N O N E .

En gy tot zyne dienst, na 'k hooren kan, heel vaardig.

C A M I L L E .

Zo dra verachte min, in haat verandert, laat
 De wraak haar teugel los, tot nadeel van den Staat,
 En hold voort buiten 't spoor, verzeld met doodze
 kwaalen,

Die op de schouders van's Ryks onderdaans neêr daalen.
 Een moedig minnaar, die verliest is en van magt,
 Spand al zyn krachten in, als hy hem ziet veracht,
 Om zich te wreeken van. . .

E N O N E .

Wil deeze reden staaken.

C A M I L L E .

Myn raad versprekt. Prinses. . .

E N O N E .

Om u verdacht te maaken.

Zyt

Zyt meer omzichtig, als gy u Prinseffe raad,
 Of vrees myn ongena, myn toorn, en ook myn haat.

CAMILLE.

Ik zal gehoorzaam zyn, my naar uw wille voegen,
 En u, door myne raad, na deezen nooit misnoegen,
 Om geen verwydering in uw verliefd gemoed
 Te geeven, neen Prinsef, schoon gy uw plicht misdoet.

ENONE.

Geen plicht, Camille, kan een eed'le ziel weêrstreeven:
 Zodra de min aan haar heeft werten voorgeschreeven,
 Is alle tegenstand vergeefs, wyl haar gezag,
 Op't hert der sterveling, door liefde 't al vermag;
 Ja haar vermoogen maakt vaak Koningen tot slaaven,
 En slaaven Koningen door haar verheeven gaaven;
 Zy maakt geen onderscheid van staaten noch bewind,
 Als zy twee harten, door de liefde samen bind.

CAMILLE.

't Is waar Prinsef, de min is krachtig van vermoogen,
 Al wie dat zoet van haar maar eens heeft ingezoogen.
 Doch Paris, nadert ons.

VIERDE TOONEEL.

PARIS, ENONE, CAMILLE.

PARIS.

DE Prins geheel verwoed,
 Van toorn en haat, Mevrouw, is my daar zo ontmoet.

ENONE.

Zyn minnendyd, doet hem van toorn en gramfchap blaaken,

Zo ver, dat hy zich zelf, verdacht heeft durven maaken.
 Maar ik zal hem in 't kort doen zien wat ik vermag,
 Die dus hartnekkig durfd weerfstreeven myn gezag.

PARIS.

Mevrouw, gy weet hoe ver uw fchoonheid, deugd,
 en gaaven,

Myn zinnen t' eenemaal, zich aan uw wil verflaaven.
 Gy

Gy hebt myn kleine staat door uwe gunst vergroot,
 En kiest my boven dat , noch tot u deelgenoot.
 Hoe kan ik , ach ! Prinses , die weldaan u beloonen ?

E N O N E .

Met u gediensfig naar myn wil , in all's te toonen.

P A R I S .

Gebied u slaaf , Prinses , die voor uw voeten neêr
 Gebogen legt op de aard.

E N O N E , *geeft hem de hand.*

'k Begeer geen teekens meêr.

P A R I S .

Maar ach ! Mevrouw , de Prins...

E N O N E .

Laat my daar zorg voor draagen

P A R I S .

Gy weet hoe hy u mind , schoon hy u kan mishagen ,
 Hoe door uw afkeer hy tot gramfchap word gepord ,
 Die my zal treffen , wyl gy zyn geluk verkort.
 Zyn staat en moogenheid

E N O N E .

Zal haast voor de uwe duiken

P A R I S .

Maar't is een Prins , vol moed , hy zal zyn magt gebruiken

E N O N E .

Maar ook myn onderdaan ; en wat zyn magt belangd
 Weet dat hy uit myn hand , alleen die maar ontfangd :
 Ik zal door myn gezag en moogenheid , zyn vlerken ,
 Zo korten , dat hy niets tot nadeel uit zal werken
 Van onze min , myn heer , hoe hy zich ook verstoord :
 Antandros , maar alleen naar myn geboden hoord :
 't Vliegt alles van my af naar 't wenken van myn oog
 En gy zult nevens my , haast hebben dat vermoogen.

P A R I S .

Aanminnige , Prinses , uw dienaar en uw slaaf ,
 Blyft eeuwig u verpligt , voor deeze uw milde gaaf.
 De Lukgodin , kon my nooit met meêr gunft beftraalen
 Als uw mildadigheid , op my laat needer daalen :

Uw hoogverheeven deugd, zo edel, en zo schoon,
Als ze in een grootſche ziel voorheen ooit ſtond ten
toon,

Kan ik naar haar waardy geen lofs genoeg toefchryven.
Verſchoon my, zo ik mogt hier in gebreeken blyven.

V Y F D E T O O N E E L.

A T O S, E N O N E, P A R I S, C A M I L L E.

A T O S *ter zyde.*

„ Gedreeven door de min, na zo veel ſmaad en hoon,
„ Gvind ik geen ruſtplaats om ... Wat zie ik? groot-
te goôn!

P A R I S.

„ Ja, doorluchte Vrouw, ik leef door uw vermogen,
En door de glans, Prinſes, van uw bekoorlyke oogen.

E N O N E.

Ik ben voldaan, myn Heer. Dies ſtel uw hart te vreên.

P A R I S.

Dat ik uw handen kus.

A T O S.

„ Ha, ſpyt! waar wil dit heen?

P A R I S.

Wat zwem ik in een Zee van aangename vreugden,
Als ik uw ſchoone glans geciert met alle deugden ...

A T O S.

„ Wat zwem ik in een Zee van toorn en ongeduld.

P A R I S.

Hoe diep, ſta ik, Prinſes, gewikkeld in uw ſchuld.

E N O N E.

Stel u geruſt, myn Heer.

A T O S.

„ Wat moet ik zien en hooren?

P A R I S.

Ik ſterf van vreugd, Mevrouw.

A T O S.

„ Ik barſt van ſpyt en tooren,
Ondankb're! ik zweer dat ik ...

B

P A -

PARIS.

O Ja, doorluchte ziel,
 Dies ik tot dankbaarheid voor u ter aarde kniel,
 Tot een erkentenis, voor uw mildadigheden.

ENONE.

'k Zie Atos, laat ons gaan.

ZESDE TOONEEL.

ATOS *alleen.*

HOe word myn ziel bestreeden!
 Zyn liefdens hulk bezeild een aangename Ree,
 De myne barst en zinkt. O Druk! O harte weê!
 Wat moet ik lyden, wat aanschouwen voor myn oogen?
 Kan ik geduldig zulk een bitt're hoon gedoogen?
 Moet ik myn achtbaarheid ten trots van myn gemoed,
 Door dees verachten slaaf, zien treden met de voet?
 Ondankbaare, ach! waar heen zal ik myn gramschap
 wenden?
 Ophaar, of hem, die bei hun pligt dus eer'loos schenden?
 Neen, Paris, moet van kant, het gaat ook hoe het gaat?
 Tot rust van myn gemoed, tot vord'ring van myn itaat.
 De blixem van myn wraak uit deeze vuil gedreeven,
 Zal hem, door deeze hand, eerlang de doodsteek geeven.
 Maar 'k zie myn Fokas daar,

ZEVENDE TOONEEL.

FOKAS, ATOS.

FOKAS.

't SChynt dat ge in toorne brand.
 Wat maakt u dus ontzind?

ATOS.

Ik word van alle kant,
 Met 't schip van ongeduld, gellingert op de baaren,
 Van de ongestuime Zee, in de uiterste gevaaren,
 Alwaar ik zonder wraak moet hoopeloos vergaan,

Wyl

Wyl ik niet langer kan, die stormen wederstaan.

F O K A S.

Wie is 't, die u, myn Heer . . .

A T O S.

't Is Paris, 't is dien wreede!

Die van Enone, word bemind en aangebeede.

De ondankb're, haat my tot in 't binnenst van haar ziel!

Na dat haar zinlykheid op deezen herder viel,

Die door haar liefde en gunst zo hoog reeds is verheeven,

Dat hy durfd wetten aan haar onderdaanen geeven.

Wat meent gy, dat myn min die bitt're hoon en sinaad

Zal aanzien met geduld? zou zy hem, die ik haat

Zelf voor myn oogen, goôn! haar trouw en liefde

schenken,

En de achtbaarheid der staat en myne glory krenken?

F O K A S.

Nooit zal haar Majesteit, zo verre zyn verblind,

Dat zy aan Paris zal (schoon dat hy haar bemind,

En zy hem wederliefd) het Ryksgezag opdraagen;

Neen, tot die prys, zal hy Enone nooit behaagen.

A T O S.

Ja, 't is tot die prys dat zy hem schenkt haar hart.

F O K A S.

Dat kan niet mooglyk zyn, uw zinnen zyn verward.

A T O S.

Zy heeft hem van haar trouw verzeekert, voor myn oog-
gen

Op 't minnelykst gestreeld, hoe zoud ik zulks gedoogen?

En langer deeze sinaad geduldig lyden? neen!

De wanhoop heeft myn ziel op 't vinnigste bestreên.

Hy moet dat stout bestaan met zyne dood bekoopen;

Want zo lang als hy leeft, en staat my niets te hoopen;

Wyl hy door zyne glans, haar oogen houd verblind.

F O K A S.

Indien zy hem, myn heer, gelyk gy zegt bemind,

Voorzie ik na zyn val, uw val door haar beschooren;

Dies bid ik andermaal, bedwing uw heete tooren,

B 2

't Uit-

't Uitvoeren van de wraak valt zomtyds licht, 'k bekend,
Maar 't naberouw daar van baard jammer en elend.

ATOS.

't Is my onmogelyk in 't leeven hem te laten,
Al zou myn leeven, eer, en hoog verheeven staaten,
Hier door te gronde gaan, zo zal ik 't stuk bestaan.

FOKAS.

Gyzyt dan, naar ik hoor, hier van niet af te raân?

ATOS.

o Neen, zyn dood staat vast, en is by my beslooten.
En zo ik ooit voorheen uw vriendschap heb genooten,
Zo ondersteun my in myn voorgenoomen zaak,
En wil benevens my, uitvoeren myne wraak.

Uw vriendschap, en uw trouw, zo vaak aan my geblee-

ken.

(ken.

Doet my dus onbeschroomd, vrymoedig heden spree-

FOKAS.

Gy weet hoe ik altyd, tot uwen dienst, myn Heer,
Ben vaardig en bereid, ja dat ik nimmermeer,
Myn leeven heb geschroomd, om 't uwe te bewaaren.
Maar, in dit wichtig stuk, dat moet ik u verklaaren,
Bevind ik my bezwaard; ik vrees, myn Heer, zo dr
Als Paris door uw hand...

ATOS.

Zwyg, 'k zie Doricia

Ons naderen, myn Vriend.

FOKAS.

Wat mag haar herwaards jaagen?

ATOS.

Zy kan niet melden, dat in 't minst my zal behaagen.

ACHTSTE TOONEEL.

DORICIA, ATOS, FOKAS.

DORICIA.

PRins, vleid ge u zelve noch, met hoopelooze min
Verban die zwakheideens uit uw verliefde zin.
Enone, haat u, en in weerwil van uw poogen,

Moed

Moet gy de liefde, die zy Paris draagd, gedoogen.
 Dies vlei u langer niet met deeze ydele hoop,
 Eer 't vuur dier minnevlam, in 't uiterst van zyn loop,
 U niet geheel verdelgd: wil elders gaan beminnen,
 Hier zyn meer harten, als Enones hart te winnen;
 Verplaats uw liefde eens, Heer, na zo veel hoon en leed,
 Ter plaatze, daar zy word met meerder vrucht besteed.

A T O S.

Uw raad, Doricia, die gy aan my komt geeven,
 Is buiten myne magt. Geen schefsel, hoe verheeven,
 Ja hoe volmaakt en schoon, beroemd en hoog geacht,
 Al was 't Aricia, krygt op myn ziel die magt;
 Die reeds Enone heeft; zy is 't, die my in banden
 Van minnestrikken houd geboeid, wat smaad, of schan-
 den,
 My ook door haar ontmoet, ik zal haar tot aan 't end
 Myn's leeven minnen; maakt dit uw Prinses bekend.

N E G E N D E T O O N E E L.

D O R I C I A *alleen.*

^{'k} **K**An voor Aricia, niets op zyn hart verwinnen;
 Hy blyft stantvastig en hartnekkig in zyn minnen;
 Schoon hem Enone haat en vlied, hy noch volhart,
 En voor Aricia, zie 'k niet dan droeve finart,
 Wyl ze onverzettelyk... Maar, 'k zie haar zelf daar ko-
 men.

T I E N D E T O O N E E L.

A R I C I A, D O R I C I A.

A R I C I A.

HEbt ge iets tot voordeel van myn liefde uit hem ver-
 nomen?

D O R I C I A.

Mevrouw, 't is vruchteloos, betoom u dwaaze min.
 En ban voor eeuwig dien ondankb're uit uwe zin.

A R I C I A.

Hebt gy myn liefde aan hem ontdekt?

B 3

D o.

D O R I C I A .

Ja, maar verhaalde

Die dubbelzinnig, doch Enone zegepraalde.

Hoe schots zy my onthaald, sprak hy, geheel vervoert

Van toorn en haat, Mevrouw, door myne reën ontroerd,

Zo zal ik nochtans haar beminnen, nooit verlaten,

Alzou myn leeven, eer, en hoog verheeven staaten,

Hier door te gronde gaan. Ik blyf stantvastig, ja,

In myne liefde en trouw, en 'k haat Aricia.

Zy zal nooit op myn hart ...

A R I C I A .

Waar worde ik heen gedreeven?

Vervoerd door minnenyd. Ha spyt! myn leeden beeven!

Van toorn! van haat en wraak; na deeze hoon en sinaad,

Verkeerd myn liefde en Min, in doodelyke haat.

Ondank're! vrees de straf van myn gerechte tooren.

D O R I C I A .

De Goden hebben hem al straf genoeg beschooren,

Wyl hy Enone mind, en zy hem haat en vlied,

Waar door gy u naar wensch, Mevrouw, gewrooken

ziet.

En om hem in die staat rampzaaliger te maaken,

Moet gy uw liefde en Min tot dien ontdank're slaaken,

En Thoäs die uw mind en aanbid, uwe Min,

En liefde schenken; hem, voor eeuwig uit uw zin

Verbannen, die zich maakt onwaardig uwe liefde. (de

Dies volg myn raad, Prinses, wyl gy zyn borst doorgrief-

A R I C I A .

'k Zal hem, Doricia, beminnen, maar door dwang;

Als hy door zynen arm, heeft Atos ondergang ...

D O R I C I A .

Staat gy naar Atos dood; ô Goôn! wat zal dit weezen!

A R I C I A .

ô Ja, zo Thoäs my ooit heeft bemind voor deezen,

Moet hy myn wraak voldoen.

D O R I C I A .

Prinses, staak dit besluit.

A R I C I A .

ARICIA.

Hy krygd voor Atos dood, my nimmer tot zyn Bruid.

DORICIA.

Hoe, zou hy zyne vriend, die hem zo is geneegen...

ARICIA.

De Min, Doricia, moet vriendschap overweegen,

Wanneer dat zy oprecht heerscht in een ed'le geest;

Maakt ze een blohartige, kloekmoedig, onbevreesd,

Als zy, die hy bemind, hem aanport om te wreeken.

DORICIA.

Sabinus, komt, naar't schynt, Mevrouw, om u te spreken.

E L F D E T O O N E E L.

SABINUS, ARICIA, DORICIA.

SABINUS.

PRINSES Enone, heeft aan my belast, Mevrouw,
Dat zy in haar vertrek, u gaaren spreken wou.

ARICIA.

Wel aan ik ben bereid, kom laat ons derwaarts treden.

Gy, wilt aan niemand iets van myne wraak ontleeden.

Einde van het Eerste Bedryf.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

THOAS, LIKAS.

THOAS.

VERGEEFS zyn deeze reën, 't is buiten myne magt,
De Min heeft reeds myn ziel in haar geweld ge-
bragt,

Zo dat ik macht'loos ben om naar uw raad te hooren;

Ja, 't zy ook wat geval my zy door 't lot beschooren,

Ik zal Aricia, beminnen tot in 't graf,

En sta, zo lang ik leef niet van myn voorneem af;

Ik hoop eens door de tyd , haar fierheid te overwinnen ,
 Door myn gediensfigheên , haar hard verharde zinnen ,
 Te buigen , onder 't juk , van Venus veldbanier ,
 Hoe trots zy ook mag zyn , hoe moedig en hoe fier.

L I K A S .

(nen ,
 Vergeefze dienstbaarheid , baard wanhoop , smart en py-
 Die vaak een grootfche ziel doet hoopeloos verkwynen ,
 Wanneer hy voor zyn min geen uitkomst ziet , myn Heer ;
 Daar is niet fchaad'lyker op aarde , dat ons meer
 Tot wanhoop brengen kan , als doller minneyver ,
 Wanneer zy word veracht , is zy voort de eerfte aandry-
 ver

Van 't kwaad ; zo dra als zy verkeerd in toorne en haat ,
 Verwektze al blindeling 't bederf van stad en staat .
 Hier zyn meer fchoonheên , daar ge uw hart aan op kunt
 draagen .

Verlaat die trotze dan , die gy niet kunt behaagen ,
 En mind een ander , die . . .

T H O A S .

Al wie oprecht bemind ,
 Die keurt zyn voorwerp voor 't volmaakfte dat men
 vind :

Wat tegenftribb'ling hem ontmoeten , wat gevaaren ,
 Hy blyft ftantvastig , als een rots , voort 't woên der baaren .

L I K A S .

Maar , minnen zonder hoop en uitkomst van zyn finart ,
 Is dwaasheid , en misschien bezit een ander 't hart ,
 Daar gy naar tracht ; dies smoor die vlam , wil u bedaaren ,
 Nadien zy u niet kan , als ramp en onheil baaren .
 Maar zacht , ik hoor gerucht : het is Enone , ja
 Die herwaards komt , verzeld met uw Aricia .

T H O A S .

Vertrekken wy , myn vriend , tot tyds geleegenheden ,
 Ons plaats maakt , om myn min aan haar alleen te ont-
 leeden .

T W E E D E T O O N E E L.

E N O N E , A R I C I A , C A M I L L E , D O R I C I A .

E N O N E .

UW veinzen is vergeefs, 'k weet dat gy hem bemind,
 En dat hy op uw hart, heeft 't opperste bewind:
 Doch hy afkeerig van uw liefde en minnelonken,
 Kunt gy tot wedermin, na 't schynt, noch niet ontfonken.
 Maar ik zal hem in 't kort doen buigen voor de magt
 Van uw bekoorlykheên, die hy zo weinig acht;
 Ô Ja, Mevrouw! gy zult door my eerlang aanschouwen.

A R I C I A .

Zoud gy Aricia, die lafheid toe vertrouwen,
 Dat ze een ondankb're, zou opofferen haar hart;
 Die door uw schoone glans, zo ver reeds is verward,
 In minnestrikken, dat hy 't al om uw wil waagen?
 Neen, niemand buiten u zal ooit zyn oog behaagen;
 Ja 'k ben verzeekert van zyn liefde en zyne trouw;
 Dies gy uw min aan hem ook schuldig zyt, Mevrouw.

E N O N E .

Dat waar tot nadeel van uw min, wil u bedenken,
 Indien ik hem myn trouw en liefde kwam te schenken;
 Ô Neen, ik wil geen hart, 't geen gy bemind, Prinse,
 En gy zult nooit in my, uw medeminnares...

A R I C I A .

En hy zal nooit op my iets tot uw nadeel winnen.

E N O N E .

Zo hy geen meester waar van uw verliefde zinnen.

A R I C I A .

'k Ben, schoon gy my verdenkt, zo ver noch niet gebracht
 In liefdens slaverny, dat 'k op myn zelf geen magt
 Meer hebben zou, Prinse, of my daarom bedroeven:
 Maar ik geloof, dat gy, myn jongheid wild beproeven,
 En onderzoeken, of gy ook in my, Prinse,
 Mogt vinden, onverwacht, uw medeminnares.
 Want Atos, nevens u, hoe gy hem schynt te haaten,

En Paris liefkooft, eens bezitten moet uw staaten:
 Zyn liefde is doch alleen gebouwd op deeze grond,
 Dat gy in 't kort met hem, in 't huwelyks verbond
 Zult treden, en 't verschil van uwer beider harten,
 Verëenen, na zo veel en lang geleede smarten:
 Dies gy, door uw vernuft, hem toets met Paris min;
 Of hy stantvastig u zal blyven. Maar Vorstin;
 Zo hy naar 't voorbeeld zig van u, in 't minst ging voegen;
 Men zou wel haast in u belpouwen 't oogenoegen,
 Dat gy zoud toonen, in 't vergrooten van uw finart;
 Maar gy zyt al te wel verzeekert van zyn hart,
 Om hem van dit misdryf, in 't minst verdacht te houwen.

E N O N E .

De liefde, baart in u, myn Nicht, dat mis vertrouwen.
 Maar zagt, hy komt, naar 'k zie, daar zelve herwaards aan.

D E R D E T O O N E E L .

E N O N E , A R I C I A , C A M I L L E , D O R I C I A ,
 A T O S , *Aricia ziende, wil te rug treden.*

E N O N E .

WAar heen? Prins nader ons, en blyf een weinig staan.
 Hoor naar myn reeden, die u wel het meeste raaken,
 Gy ziet ons beide alhier door minne yver blaaken.
 Doch onze harten zyn verdeeld, niet eens gezind.
 Ik minne Paris, en Aricia bemind
 Prins Atos.

A T O S .

Hoe, Mevrouw...

E N O N E .

Onnoodig dit te zwygen:
 Dies laat ze op uw gemoed, die zelfde magt verkrygen,
 Dat gy met weeder min, haar zuiv're liefde loond:
 Ik ben 't die 't u verzoek, dies u gehoorzaam toond.
 Voltrek, benevens ons, met vreugd, die huw'lyks ban-

A T O S .

(den-
 Gedwongen liefde, baard maar afkeer, smaad en schan-
 den.

A R I -

ARICIA.

En wie heef u gezegt, dat wy u minnen? u!
Die 'k eeuwig haaten zal, voor wien ik schrik en gruw!

A T O S. (ken.

Gy zult my door uw haat tot gramschap nooit verwek-
Neen, uw afkeerigheid, zal my tot vreugd verstreken:
Indien dat gy volhart in uw besluit! ô ja!

Ik vrees uw liefde meer als wel uw ongenâ:
Ja 'k zou veel eer, zo 'k kon, vergrooten uwen tooren:
Myn hart is niet voor u...

E N O N E.

Noch 't myn' voor u gebooren.
Ik zeg u andermaal, staak uw hartnekkigheid;
Of vrees myn ongena. Dat 's u genoeg gezeld.

V I E R D E T O O N E E L.

ARICIA, A T O S, D O R I C I A.

ARICIA.

DE afkeerigheid, die zy u dagelyks komt toonen,
Die geeven aan myn ziel vernoeging, na dit hooren,
Ik vind verlichting, ja noch vreugden in myn pyn,
Zo lang, als gy bemind, en steeds gehaat zult zyn:
En 't zal myn hart noch meer verheugen en verkwikken,
Wanneer ik hoor, hoe gy, die dood'lyke oogenblikken
Vervloeken zult, dat gy, Enone, hebt bemind.

A T O S.

Uw wraaklust gaat wat ver, hoe zyt gy dus ontzind,
En onbezonnen in uw wensch? wil u bedaaren,
En myn elendig lot met geen meer ramp bezwaaren,
Daar gy geen voordeel uit kunt trekken, neen, ô neen!
Hebt gy my ooit bemind, zo wil die bitze reën...

ARICIA.

Wie zou aan een ondank're, haar liefde toevertrouwen,
Of haar geneegenheid, schoon zy ze al had, ontfouwen?
Een wyfelaar, die zich in al's onwaardig maakt,
Is waardig, dat hy word van ieder een gewraakt.

Gy

Gymind Enone, maar om op den throon te raaken.

A T O S .

't Is waar, zy is 't alleen die my in min doet blaaken.
'k Ga Paris zoeken, die myn wraak ten prooi zal staan,
Zo hy om my zich van haar min niet wil ontflaan,
Terwyl zy 't voorwerp is, daar 'k eeuwig naar zal doelen.

V Y F D E T O O N E E L .

A R I C I A , D O R I C I A .

A R I C I A .

EN ik zal in uw bloed, myn wraak en min verkoelen.

D O R I C I A .

Hy is die straf wel waard, die gy voor hem bereid:
Maar zyn gezag en staat, en hooge waardigheid,
Gevoegd, by zyne magt, verydeld al u poogen.

A R I C I A .

Wy zullen zien, wat wy op Thoas hart vermogen.
Hy's meê een Prins vol moed, beroemd en hoog geacht
En wykt voor Atos niet, in dapperheid en magt.
Ga haal hem... Maar hy komt.

Z E S D E T O O N E E L .

T H O A S , L I K A S , A R I C I A , D O R I C I A .

T H O A S .

DUrf ik u wel genaaken
Ontdekken u myn min, in 't heevigst van myn blaaken
Of moet ik langer noch al kwynend, zonder rust,
Myn dagen flyten, daar myn liefde u is bewust?
Laat eens die blyde zon voor my op 't aardryk schynen.
Dat ik door uwe gunst, een eind zie van myn pynen.
Laat myn gediensfigheid, eens buigen 't harde hart,
Dat het bewoogen word, met myn elende en smart.
Ach! opend eens voor my, uw zielverkwikkende oogert
Voor my, die gy voor u eerbiedig ziet geboogen.

Laat

Laat, laat uw koelheid, die myn hart bezwaard, Me-
vrouw,

Doch eens veranderen, in liefde en waare trouw.

Heb medelyden, met myn droeve minneklagten.

Wil my zo waardig eens, na zo veel weigrings achten,

Dat ik uit uwe mond, ô schoone Aricia!

Tot lichting van myn pyn, verwinne u ongenâ.

Doorluchtige Prinses! laat my doch voor myn sterven,

Die kleine gunst van u, eens eindelyk verwerven.

ARICIA.

Rys, Prins. Gy hebt myn hart verwonnen door deez' reên;

Ja zo, dat ik met u, in alles lot gemeen

Wil zyn: zo dragy hebt gewrooken myne schanden,

Aan hem, die myne ziel, in heete toorn doet branden.

THOAS.

Zo ik u tot die prys behaagen kan, Mevrouw,

Zo neem een proef daar van tot teeken van myn trouw,

Gy zult my zien bereid, opvolgen uw beveelen,

Indien myn minnend hart, zig met die hoop mag streelen,

Daar 's niet gevaarlyk voor een Minnaar, die bemind,

Dat hy om zyn Meestres, niet moedig onderwind:

't Staat maar alleen aan u, met my zyn naam te noemen,

Die gy door deezen arm, wild tot 'er dood verdoemen.

ARICIA.

ô Ja, 't is tot die prys dat ge u gelukkig maakt;

Indien ik ooit uw hart door liefde heb geraakt.

Maar 't is een oorlogsheld.

THOAS.

Dat kan my niet vertsaagen,

Hy zy ook, wie hy zy: zo 'k u maar kan behaagen,

Ben ik tot alles wat my voorkomt, voort bereid.

ARICIA.

Noch eens, bedenk u wel, terwyl zyn dapperheid...

THOAS.

(den.

Hoe, twyffelt gy, Mevrouw, aan myn kloekmoedighe-

Neen, geen gevaar zal my ooit doen te rugge treden,

Neem, neem, een proef van 't geen dat gy in twyffel trekt.

Naar-

Naardien myn gramfchap, door uw reden opgewekt,
 Vast met verlangen brand, om uit uw mond te hooren,
 De naam, van dien gy hebt, zyn ondergang gezwooren.
 Een langer uitstel, is maar vrucht'loos, voor een hart,
 Dat zelfs de wreedste dood, om u te wreken, tart.
 Ei, mar dan langer niet met myn geduld te rekken,
 Het lyd geen uitstel meer, dies wil aan my ondekken...

A R I C I A.

Wel, zogyu aan my verplichten wilt, zo moet
 Gy Atos, door uw staal doen finooren in zyn bloed.
 Maar hoe! gy staat verzet, verbaast en gansch verflagen,
 Op't hooren van dien naam: die't al voor my zou waagen,
 Ja zelf de dood, volmoed, trotzeeren in het veld,
 Zie ik dus onverwacht verleegen en ontfeld, (men
 Zo dra hy uit myn mond, myn hoorder my hoord noe-
 Weg laffe minnaar, die zich zelve durft beroemen
 Op zyne liefde en trouw, die hy my draagd: ô schand!
 Aricia, geeft aan geen bloodaard, ooit haar hand.

T H O A S.

ô Neen, myn groots gemoed, kloekmoedig onbezwee-
 Gaf van bloohartigheid, nooit 't alderminste teken,
 Waar door de luister van myn roem meê wierd verdooft,
 Dies ik 't volvoeren zal, 't geen ik u heb beloofd:
 En wyl ik tot die prys uw liefde moet erlangen;
 Zal hy, door deeze hand, de steek des doods ontfangen.
 Maar, waar in heeft hy u beleedigt? die met roem...

A R I C I A.

Laat 't u genoeg zyn, dat ik hem hier toe verdoem.
 Doch wil eerst by u zelf dien aanslag overweegen,
 En denk, dat aan zyn dood, hangt al uw heil en zeegen:
 Dat buiten zyne val, gy nooit Aricia,
 Zult krygen tot uw bruid. Vaar wel, myn Heer, ik ga.

Z E V E N D E T O O N E E L.

T H O A S , L I K A S .

L I K A S .

ZO zult gy dan haar wraak voldoen op haar begeeren,
 En door zo wreeden moord, uw braave naam onteeren?
 Uw vriend ombrengen, die zo teeder u bemind?
 Bedenk u wel, myn Heer, eer gy dit stuk begint,
 En laat de min zo ver uw groot gemoed niet drukken,
 Dat gy u blindelings van 't spoor der dengd laat rukken;
 Dat gy besluiten zoud tot deeze gruweldaad,
 Tot schand van uw geslacht, tot nadeel van uw staat.

T H O A S .

Waar word een Minnaar niet door liefde toe gedreeven?
 Zo dra hem door de min word wetten voorgeschreeven,
 Treed hy de reden en beschaamdheid met de voet:
 Zo magtig is de min, zo krachtig is haar gloed.
 Men sluit zyn oogen, voor gevaarelyke zaaken,
 Om tot zyn oogmerk door gediensligheên te raaken.

L I K A S .

Maar, 'k kan niet denken, Heer, waarom zy hem zo haat?
 Of 't zy, zy hem bemind, en hy haar min versnaad.

T H O A S .

Ik hoor gerucht, myn vriend, kom laaten wy vertrekken,
 Ter plaatze, daar ik u zal myn besluit ontdekken.

A C H T S T E T O O N E E L.

E N O N E , C A M I L L E .

C A M I L L E .

WAt druk, wat zwaarigheid, wat ingekropte rouw,
 Ontrust uw eed'le ziel, in deeze tyd, Mevrouw?
 Daar't alles gaat naar wensch en voordeel van uw beiden,
 Daar de Opperpriester zelf, gaat tot uw trouw bereiden
 Het huuwlyks altaar, ja, in weerwil van den Raad
 Zult gy uw huuwelyk voltrekken, tot hun sijnnaad,
 Met Paris, hoe verwoed zich Atos toond daar tegen;
 Uw

Uw onderdaanen zyn hem toegedaan , geneegen.

E N O N E .

Vergeefs vleid gy myn ziel , met onderdaanen gunst ,
De streeken van het Hof zyn van veel grooter kunst .
Prins Atos , groot van moed , doet my wel 't meefte
fchroomen .

Maar hoe , ik zie hem daar met Paris , herwaards komen
Verschuilen wy ons hier , op dat men hoord en ziet ,
Tot welk een einde , dat hun zaamenkomst gefchied .

C A M I L L E .

Indien het u behaagd , Mevrouw . . .

E N O N E .

Wil u verbergen ,
En met onnutte reën , voor deez' tyd my niet tergen .

N E G E N D E T O O N E E L .

A T O S , P A R I S , E N O N E , C A M I L L E *ter zyde*

A T O S .

ô N Een ! de gunst daar u , Enone meê bestraald ,
Zyn blyken , hoe dat gy volkomen zeegenpraald
Op haar grootmoedig hart : gy hebt de gunst verkreegen
Aan my voorheen beloofd , en praald nu met de zeegen
Zy fluit haar ooren voor myn liefde en min . ô smart !
En gy in tegendeel , zyt meester van haar hart ;
Nadat zy u verloor , voor my , voor medeminnaar ,
Stond ik vergeefs naar 't hart , waar van gy zyt verwinnaar
Kost gy wel grooter heil , ooit wenschen van de Goôd
Als dat 't geen u zo mild , door haar , word aangeboôd
Gy ziet u tot een staat van achtbaarheid verheeven ;
Daar ik in tegendeel , veracht om u , moet leeven .

P A R I S .

Ik weet wat dankbaarheid , ik schuldig ben , myn Heer
Voor deez' verkreege gunst , en nooit verdiende eer .
Maar Prins , u staat geen kwaad van my in 't minst
vreezen ,

Hoe hoog ik ook in top , ben door haar gunst gereezen

Gy zyt hier wettig Prins; ik maar een vreemdeling,
 Die door 't geval alleen, die achtharheid ontving,
 Die my Enone leend, en u ontsteekt in tooren:
 Maar, uw verdienften zyn veel grooter heil befchooren.
 Is 't moog'lyk, dat gy me een onzekerzoet benyd?
 Daar gy volkomen van uw recht verzeekert zyt?
 Ja, 'k mag flegts voor een tyd, met yd'le hoop my ftree-

len,
 Opvolgen blindelings, haar majesteits beveelen,
 Dat is al myn vermaak: maar ik durf nimmermeer,
 My vleijen met dat zoet, dat u belooft is Heer.

A T O S.

Neen Paris, gy alleen zyt meester van haar zinnen,
 Myn recht kan niets op 't hart van een ondankb're win-

nen,
 Jahaar afkeerigheid, die zy my daag'lyks toond,
 Zyn blyken, hoe dat zy myn trouwe liefde hoond,
 En haar, ten trots van my, aan u kwam overgeeven.

P A R I S.

Het misvertrouwen, daar uw geeft door word gedreeven,
 Intwyffel, heeft 'er vaak, ja meenig minnaar, Heer,
 Bedrogen: ei bedenk, de vrouwen die zyn teer,
 En ligt veranderlyk; zo dra als zy beminnen
 Verand'ren zy, myn Heer, elk oogenblik van zinnen.

A T O S.

Enone geeft ons daar van blyken, die haar staat,
 En achtbaarheid, om u, dus fchandelyk verfmaad:
 Deglans der majesteit, die hooge waardigheden;
 Durft zy dus onbedacht, en roekeloos vertreeden,
 En aan een herdersknaap, verpanden haare trouw,
 Waar van zy moog'lyk eens zal voelen 't naberouw.

P A R I S.

Myn Heer, uw toornigheid, die gaat hoe langs hoe verder,
 Verzeeker u, dat zy nooit aan een flichte herder,
 Meê deelen zal dat zoet dat voor u word bewaard,
 Dies gy vergeefs u zelfs, met achterdocht bezwaard.
 Zy wil u moogelyk, door deze ommewegen

C

Be:

Beproeven, of gy haar ſtantvaſtig zyt geneegen,
En of Aricia, die heim'lyk u bemind,
Niet weêr in 't heimelyk, van u en word bezind.

A T O S.

Vergeefs zyn deeze reên: haar minnelyke lonken,
Haar vriendelyk onthaal, en ſchitterende vonken,
Haar oogen, als een vuur, haar aangenaame mond,
En alles waar de Min, een Minnaars hart meê wond,
Geniet gy onbeſchroomd, ja zelve voor myn oogen:
Wat meend gy dat ik dit, oogluikend zal gedoogen?
En wat gy meer geniet, wyl zy haar plicht dus ſchend
Is u, tot myn verdriet, maar al te wel bekend.

P A R I S.

(ſteeken)

'k Merk de argwaân, heeft uw ziel, dus ver in toorn ont
Maar leer van uw Prinſes, met meerder achting ſpreek
En wederhou uw tong van zulken bitzen hoon,
Wyl haar verheeven deugd, voor ieder ſtaat ten toon.
En hoe gy ook moogd zyn, met minnenyd bezeeten,
Door 't ſchenden van haar naam hebt gy uw plicht ver
geeten,

Die gy zyt ſchuldig aan 't belang van haare ſtaat,
Door 't misvertrouwen van zo ſnooden gruweldaad.
En zo 't ontzag, dat ik ben ſchuldig om te draagen,
My niet weêrhield, ik zou u reden daar van vraagen,
En met myn ſtaal, haar eer

A T O S.

't Is billik, 't geen gy zegt, (ſleg
En ook uw plicht, 't verſchil moet zyn door 't ſtaal g
Zo gy een Minnaar zyt van haar, moet gy u wreeken

P A R I S.

Ik ben nooit van myn plicht, myn Heer, van u geweek
Maar, nu gy hoonen durft, de glans der majesteit,
En u onwaardig maakt, die hooge waardigheid;
Zal ik een herder, u op deeze plaats betoonen ...
Of 't zy, dat gy u wilt van dit misdryf verſchoonen.

A T O S.

Dat zal door 't ſtaal geſchiên.

P A R I S

P A R I S.

Gy dwingd my tot deez' daad.

E N O N E.

Zy wechten.

Laat af ontaarde Prins.

A T O S.

De hoon! despyt! de sinaad,

Die my door hem ontmoet...

E N O N E.

Die zal uw hoop bederven.

A T O S.

Indien ik sterven moet, ik zal gewillig sterven,

Zo ik maar voor myn dood...

E N O N E.

Vertrek uit myn gezigt;

Die myn gezag verbreekt, vergeeten durft zyn plicht,

Acht ik onwaardig voor myn oogen meer t' aanschou-

A T O S.

(wen.

Ik kan myn gramfchap naauw bepaalen, binnen houwen.

P A R I S.

Prinfes, bedwing de toorn van uw vergramde zin,

En denk, dat ons vershil, ontstaan is door de min;

Uw gunft, daar gy zo mild, my meede komt beftraalen,

Deed zyn grootmoedig hart, van 't fpoor der reden
dwaalen,

Wyl hy zo teeder en oprecht'lyk u bemind,

En in my, zo hy meend, zyn Medeminnaar vind,

Kon hy de driften van zyn gramfchap niet betoomen.

E N O N E.

Ik weet wat onheil u, ftaat van zyn hand te fchroomen;

Maar 'k zal daar in voorzien, en zyn grootmoedig hart...

A T O S.

Nooit heb ik u misdaan, hoe my uw liefde finart,

Maar my eerbiedig naar de wetten van deez' landen, (den

Gelyk myn plicht vereifcht gedraagen. Maar de fchan-

Die my word aangedaan, van een verachte bloed,

Poog ik te wreken. Ja, myn hoog verheeven moed,

Zal nimmer toefaan, dat ...

C 2

E N O E

ENONE.

Hoe! gy verwekt myn tooren?

Myn Wacht.

TIENDE TOONEEL.

SABINUS, ENONE, ATOS, PARIS,
CAMILLE, *Wacht.*

SABINUS.

MEvrouw.

ATOS.

Ik bid...

ENONE.

Nee, neen! 'k wil u niet hooren.

Verzeeker my de Prins: waar toe zo lang gewacht!

Noch eens, volvoer myn last, neem myn bevel in acht.

ATOS.

Volvoer vry onbeschroomd, 't bevel aan u gegeven,
Sabinus, ik zal haar, in 't minst niet wederstreeven,
Maar, 'k zweer u, dat de hoon, die my word aangedaan,
Om een verachte slaaf, niet straff'loos zal vergaan.ENONE *tegens Sabinus.*

(men-

„Sabinus, draag wel zorg, of wil myn gramschap schroo-
„Dat 't vangen van de Prins, van niemant word vernomen.

ELFDE TOONEEL.

ENONE, PARIS, CAMILLE:

ENONE.

Dien trotzen, durft my noch trotzeeren: maar ik zal
Zyn fiere hoogmoed, haast doen buigen, door zyn val:
Zyn wicken snuiken, en zyn magt, zo naauw bepaalen,
Dat hy na deezen nooit van zyne plicht zal dwaalen.

PARIS.

Prinfes.

ENO

E N O N E.

Nu, spreek.

P A R I S.

De Prins...

E N O N E.

Heeft u, en my gehoond.

P A R I S.

Ik bid, dat gy hem doch, op myn verzoek verschoond;

Indien gy immermeer, uw dienaar waard geneegen.

Ei, wil zyn misdaad, by u zelveens overweegen,

En hoe zyn gramfchap, op uw weig'ring is gegrond;

Die fiere weigering, die hem de ziel doorwond,

Kan hy niet, als met fmart en harteweê beoogen.

E N O N E.

Noch eens, stel u geruft, en steun op myn vermoogen,

En laat aan my de zorg van u behouwd, ik ken,

En weet zyn hartsgeheim, en wat ik fchuldig ben,

Voor u, en voor myn ftaat: hy zal u nooit meêr tergen.

P A R I S.

Dorft ik haar majesteit een kleine beê af vergen?

E N O N E.

Al wat gy eifcht, en in myn magt is, zal gefchiên.

P A R I S.

Dat ik de gramfchap van zyn vrienden mag ontvliên,

En voor een korten tyd, op Ida my begeeven.

De wraak word in 't begin, op 't vinnigft voortgedreeven,

Als zy aan 't woeden raakt: om dan die storm te ontgaan,

Hoop ik, gy myn verzoek, Prinfes, niet af zult flaan,

Maar, aan uw Paris zult vergunne dat hy heden

Mag voor een korte tyd op Ida gaan, om reden...

E N O N E.

Ik fta't u toe, dat gy, u derwaards heen begeeft,

Wyl u, die plaats, myn Heer, fteeds in de zinnen zweeft.

Ga heen, wil voor een tyd, u zelve daar vermaaken,

Wyl ik tot uw behoud, zal in Antandros waaken.

Einde van het tweede Bedryf.

C 3

DER-

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

THOAS, LIKAS.

LIKAS.

IK zeg nog eens, myn Heer, draag zorg voor uw staat.
En laad niet op uw hals, zo snooden gruweldaad.

THOAS.

Uw feden zyn vergeefs, wyl haar betovrende oogen,
Het alles op myn hart, wat zy gebied vermoogen;
Ja 'k geef my over aan de driften van myn min
En liefde, waarde vriend, 'tzy ook wat tegenzin ...

LIKAS.

Verkeerde driften, die van 't spoor der deugd u rukken.

THOAS.

Een ziel, door min vervoert, vrees voor geen ongelukken.

LIKAS.

Maar denk, hoe vriendenmoord gevloekt word en ge-
haat,

't Zy ook wat naam gy 't geeft, het blyft een gruweldaad,
Die al de waereld haat en lastert; myd die schanden,
Wil tot zo snooden prys, uw liefden nooit verpanden.

THOAS.

Geen vriendschap is zo groot, daar min niet boven streeft,
Dies zal ik 't stuk bestaan, wat naam dat gy 't ook geeft;
Ja, hoe de waereld my ook vloeken mag na deezen,
'k Zal om Aricia, die lastering nooit vreezen.

Als ik, die schoone zon, myn vriend, behaagen kan,
Vrees ik geensins de naam, van moorder, of tiran:
Want min en staatzucht zyn twee onbepaalde wetten.
Al wie eens op de Troon zyn voeten vast kan zetten,
Begaat geen misdaad, door 't verdelgen van zyn vrind;
Zo ook geen Minnaar, die stantvastelyk bemind.

L 1

L I K A S.

Zo mag elk onbepaald, naar eigen wetten leeven,
 Als hy door staatzucht werd, of liefden aangedreeven.

T H O A S.

Die beide komen vaak een grootze ziel te baat.

L I K A S.

Maar, 't zyn die beide, Heer, waar door wel 't meeste
 kwaad

En gruwelen, met recht verfocijens waard, gebeuren,
 't Geen vaak kindskinderen, naar 's ouders dood betreu-

T H O A S.

(ren.

Wie denkt zo ver, als hy door min word overheerd?

Die, waar ze komt, al om gestadig triomfeerd,

Zy doet u blindelings van 't spoor der reden dwaalen,

Als zy u met haar glans, en liefde komt bestraalen;

Daar leeft geen sterveling, zo machtig, tros van moed,

Op aarde, die niet zwicht voor Venus minnegloed.

Men yverd, zonder vrees, naar 't geen ons kan behaagen,

Door allerlei gevaar, en wreede nootlots plaagen;

Dies zal ik 't stuk bestaan, hoe dat gy 't ook veracht.

L I K A S.

Zyt ge al verzeekert, als gy hem hebt omgebracht,

Dat zy uw liefde zal, met wedermin vergelden?

T H O A S.

Gy hebt gehoord, 't geen zy my door haar mond kwam
 melden,

Hoe buiten zyne dood, ik niets te hoopen had,

En wie zou nevens my, om zulken dierb're schat

Niet alles waagen, schoon 't tot nadeel mogt verftrekken

Van zyn beroemde naam? de aanminnelyke trekken,

Van haar bekoorlykheên, myn hart en ziele wensch,

En eenigste vermaak, zou de alderbloodfte mensch,

Kloekmoedig maaken, door de stralen van haare oogen.

't Zielroerend minnevuur, is krachtig van vermoogen.

L I K A S.

(reên;

'k Beken, myn Heer, 't is waar: maar 'k bid hoor naar myn

Eer gy laad op uw hals, de haat van 't algemeen,

En

En wil eerst de oorzaak van haar toorn wel overweegen,
Eer gy met Atos bloed, besmet uw helden deegen;
Of gy wel na die daad, door 't moorden van uw vriend,
Van haar zo teder, als gy zegt, zult zyn bemind.

T H O A S.

Wat raad? op welken wys? om dit zo aan te leggen?
Dat ik 't geheim daar van ...

L I K A S.

Hoor toe, ik zal 't u zeggen,
't Geen ik in dit geval, voor u wel 't noodigst acht.
Gy moet u veinzen, als of hy was omgebracht,
En zyne dood, myn Heer, aan haar terstond verkonden.
Op deeze wys zult gy 't geheim haar's harts doorgronden,
En of haar wraaklust spruit, uit liefde die verwoed ...

T H O A S.

'k Begryp uw meening, en ik keur uw voorslag goed.
Maar ziet, Enone komt: laat ons naar binnen treden,
En overleggen, wat ons dienstig is op heden.

T W E E D E T O O N E E L.

E N O N E , C A M I L L E .

C A M I L L E .

MAar zyn verzeekering, indiengy my vertrouwd,
Zal aan het Hof, Prinse, hoe gy 't verborgen houdt,
Door zyn afweezendheid, voort kwaad vermoede gee-
ven:

Wyl ieder is bekend, hoe door u word verheeven,
Dien herder, boven hem, zult gy voort zyn verdacht
By al zyn vrienden, die van aanzien zyn en magt.
Zy zullen met geweld, ontslaaken zyne banden,
En rukken door hun magt, hem weeder uit uw handen:
Waar uit een donk're wolk van zwaarigheên, u dreigd;
Zo dra hy op zyn hand, 't oproerig volk geneigd
Tot muiten, om zyn hoon te wreken, zal verkrygen.
Want als een minnevlam tot wraaklust op komt stygen,
Van hoog geboorne, zo verdelgd zy stad en staat.

Ook

Ook is 't u wel bekend, hoe dat de gantsche Raad
Is tegens uwe keur: zy zullen 't nooit gehengen
Dat gy uw huwelyk, met Paris zult volbrengen.

E N O N E.

Ik vrees geen oproer, neen, noch 't dreigende geweld,
Hoe ook den trotze Raad, myn huw'lyk laakt en scheld.
Ja, 't kan myn moedig hart, in 't minste deel vertsaagen.
Alzou ik Ryk en kroon, ja 't leeven daar by waagen,
Zo zal geen ander, als myn Paris, deze troon,
Beheerschen, nevens my, in weerwil van hun hoon:
Tot deeze waardigheid, heb 'k hem alleen verkooren,
't Zy ook wat rampen my door 't nootlor zyn beschooren,
Ik zal ze met geduld afwachten, hen ten spyt,
Hoe zeer den gantsche staat, myn huwlyk ook benyd.
Maar, 'k zie Aricia, zy schynt vol van gepeinzen:
Veins u, benevens my, wyl ik voor haar wil veinzen,
En zeggen, hoe ik moet, om 't volk, en om den Raad,
Aanvaarden Atos trouw, tot voordeel van myn staat;
Om zo haar min, door deez' verandering uit de trekken
Van 't minnelyk gezigt, door 't veinzen klaar te ontdek-
Die zy voor ons verbergd. (ken,

C A M I L L E.

Hy, die haar min veracht,

Zou die op haare ziel noch hebben deeze macht?

E N O N E.

Wy zullen 't zien.

D E R D E T O O N E E L.

A R I C I A, E N O N E, D O R I C I A, C A M I L L E.

E N O N E, *tegens Aricia.*

Hoe dus zwaarmoedig van gedachten?
Of is 't om Atos, die uw schoonheid durft verachten?
Of is 't uit haat, dat gy van toorn en gramschap blaakt,
Na hy onwaardig zich, uw liefde heeft gemaakt;
Of schuilt 'er noch een vonk, in weérwil van uw tooren?

C 5

Van

Van liefde in uw gemoed, die gy niet kunt verfmoooren?
 Zo doof die vlam, en ban voor eeuwig uit uw zin,
 Een wreede ondankb're, die onwaardig is uw min.

A R I C I A .

De liefde zal my nooit, zo van myn pligt doen dwaalen,
 Dat dien trouwlooze op myn hart zou zeegepraalen.
 Heb meer vertrouwen op uw Nicht, zo gy haar mind,
 Die gy tot uwen dienst altyd geneegen vind.

Doch, 't geen myn ziel wel 't meest met droefheid noch
 zou prangen,

Is dat hy van uw hand, zal dat geluk ontfangen. . . .

E N O N E .

Dat spruit uit liefde, die gy hem noch draagd.

A R I C I A .

δ Neen.

Maar ik misgun hem 't zoet van uw aanminningheên,
 Terwyl zyn liefde alleen, oogd op uw kroon en staaten,
 En buiten deeze hoop, zou hy u moog'lyk haaten,
 Gelyk gy u verbeeld, dat hy my doet, Prinfes;
 Nooit worde Aricia, uw medeminnaares; (griefde,
 Ken haar voor fierder: maar wie eens myn ziel door-
 En ik gezwooren had, myn trouwe Min en liefde,
 Zou ik getrouw zyn, tot het eind myn's leevens, ja,
 Schoon ik Enone waar, en gy Aricia.

E N O N E .

Ik merk, hoe langs hoe meer, uit deeze schamp're reden,
 Uw innerlyke zorg, en harts geneegenheden,
 Tot Atos. Ja ik ben reeds in uw oog verdagt.
 Maar, ik behou altyd, op my die zelfde macht,
 Die ik voor deezen had; dies staak uw ongenoegen,
 Naar dien ik my in all's naar uwen raad zal voegen.

A R I C I A .

Wanneer gy Paris min, met trouwloosheid beloond,
 En een ondankbre, voor een trouwe minnaar kroond.

E N O N E .

(hoonen?)

Durfd gy myn achtbaarheid met schimp're smaad dus
 Maar 'k zal u van myn kant haast and're blyken toonen.
 En

En u noch deezen dag doen zien, wie neevens my,
Zal heerschen op myn troon, in myne heerschappy.
Hier na, zult gy van my, uw hart en ziels verlangen,
'k Meen Atos, die gy mind, schoon gy zulks veinst,
ontfangen

'k Verzeeker u in 't kort, van zyne liefde en trouw,
Ja, hoe afkeerig hy ook van u schynt, Mevrouw.
Wil onderwyl uw druk, die uw bezwaard verzagten.
Vaar wel, en overweeg, myn reën in uw gedachten.

VIERDE TOONEEL.

ARICIA, DORICIA.

DORICIA.

W At onverwachte vreugd, wat overgroot geluk,
Geniet gy onverwacht, in 't midden van uw druk.

ARICIA.

Geloofd gy, dat hy zou, veranderen van zinnen?
Enone, haaten, en Aricia beminnen?
'Neeen, zy vleid myn ziel, vergeefs met deeze hoop.
Hy zal nooit toestaan, neen, dat zy haar huwlyks knoop
Hier in Antandros, zal voltrekken voor zyn oogen,
Maar 't uiterst waagen, door zyn magt en groot vermoo-
En schoon dat hy al mogt veranderen van zin? (gen.
Het zou uit dwang zyn, niet uit liefde of trouwe Min,
Terwyl dat hy my zelf, uit zyne mond liet hooren,
Dat hy voor myne Min, verkoor myn haat en tooren:
Dat hy meer vreesde voor myn liefde, als ongenâ.
Kunt gy gelooven, dat ik my, Doricia,
Na deeze hoon en smaad, aan hem noch zou verpanden?
'Neeen, ik wil die spyt en hoon, en bitt're schanden;
Door Thoas, die myn mind, gewrooken zien; hy moet,
Tot rust, van myn gemoed, dien wreedaard in zyn bloed..

DORICIA.

Gymind hem, en wilt noch, Prinses, zyn bloed vergieten.

ARICIA.

'k Haat hem, Doricia, en hy zal nooit genieten. ... Do-

D O R I C I A .

Bedenk u wel , Mevrouw , eer dat gy verder gaat ,
En Thoas , door 't bevel van u , dit stuk bestaat .

A R I C I A .

(dreeven.

ô Neen , myn gramschap word door wraaklust aange-
Maar , ik zie Thoas daar , van schrik myn leeden beeven .

D O R I C I A .

Uw last is mogelyk , door hem nu al verricht ;
En Atos , omgebracht .

V Y F D E T O O N E E L .

T H O A S , L I K A S , A R I C I A , C A M I L L E .

T H O A S .

'k **H**eb volgens myne pligt ,
Uw vyand , door dit staal , zyn leeven hem benomen :
Gy hebt uw wraak door my , en hy zyn straf bekomen .

A R I C I A .

Wat zegt gy ? Goôn !

T H O A S .

Dat ik , uw last heb uitgevoerd .

Maar , naar ik merken kan , maakt u zyn dood ontroerd .
Hoe zal ik dit verstaan ?

A R I C I A .

Zo is hy dan om 't leeven ?

T H O A S .

Door uw bevel , wierd ik tot deeze daad gedreeven .

A R I C I A .

Maar , waar , en hoe hebt gy de Prins , toch omgebracht ?

T H O A S .

In zyn vertrek , heb ik hem door dit staal geslagt ,
Wyl hy my als zyn vriend , zyn hartsgeheim verklaarde ,
En de aanslag van zyn wraak , om Paris , dien ontaarde ,
Te helpen voort van kant , stiet ik hem als ontzind ,
Wyl ik 't u had beloofd , dit gladde staal , gezwind ,
Door zyne boesem heen . Maar 't hart schein my te bree-
ken ,

Als

Als ik al stervend hem, deez' woorden hoorde spreken,
Met eene zwaare zucht. Ondankb're! snoode vriend,
Waar heeft myn vriendschap ooit die wraak aan u ver-
diend,

Datge als een moorder, my berooven komt van 't leeven?

Wie heeft u tot die daad, ô Thoas, aangedreeven?

Is't ook Enone, spreek, of wel Aricia,

Die u aanvoerde, tot zo wreeden moord? ô ja,

Ik merk 't al stervend, ja uit uw gelaat en oogen,

Dat een van twee, u tot dit wreed besluit bewoogen.

Vaar wel, Enone, die myn min steeds hebt gewraakt,

Ik sterf: doch zo vol min en liefde, zo volmaakt,

Dat, zo men na zyn dood, noch iemand kan beminnen,

Ik u, voor eeuwig zal, behouden in myn zinnen.

Hy wou noch verder gaan, wanneer de ziel hem voort

Ontslipte. Nubid ik, om uw belofte en woord,

En't loon, dat gy my hebt...

ARICIA.

Wat loon, acht gy u waardig

Te ontfangen, na zyn dood? zo schandig, zo lichtvaardig

Door uwen arm verricht, tot onzer beider schand?

Neen, tot die prys heb ik u nooit beloofd myn hand,

Dat ge als een moordenaar, hem zoud om 't leeven

brengeu.

Hoe kunnen, hemel goôn! zo wreeden daad gehengeu?

Voegt dit een eed'le ziel, een Prins, zo groot van moed?

Dat hy, gelyk een slaaf, ja een verachte bloed,

De glory van zyn naam met moorden durft besmetten,

Zyn adelyke stam, en riddelyke wetten,

Door zulk een gruweldaad, gaat treden met de voet?

Geen tyger, zo als gy, en was ooit zo verwoed,

Noch Afrikaansche leeuw, naar iemants dood of leeven.

Wie heeft aan u die last, wie dat bevel gegeven?

Wie u hier toe verpligt, of daar toe aangeraân,

Dat gy moordadig hem, zoud naar zyn leeven staan?

'k Onken niet, dat ik u heb in myn dienst gewikkeld,

Terwyl de hoon myn ziel, tot wraak had aangeprikkeld.

Maar

Maar niet, om dat gy hem, zoud op die wys, barbaar,
 Om 't leeven brengen, als een wreede moordenaar!
 Nooit heb ik u verplicht, om my aldus te wreeken:
 Maar wel, dat gy hem zoud gelyk een held doorsteekten
 In 't park van roem en eer: na zulken helden zaak,
 Vond ik vernoeging, in myn lang gewenschte wraak.
 Maar nu gy, als een schelm! my eerloos hebt gewrooken
 Uw roem geschonden, en uw vrienden plicht verbrooken,

En op uw hals gelaân, een onuitwisb're schand:
 En geef ik nooit aan u, als bruid, myn trouw, noch hand.
 'k Had and're, buiten u, die dit wel zoude waagen,
 Zo ik in 't moorden had, als gy, geschept, behaagen,
 Door geld ligt omgekogt, tot zulken snooden daad.
 Maar neen, ik wilde my nooit wreeken door verraad,
 Of door een moordenaar, zyn ondergang hem brouwen
 Maar wie zou van een Prins, die lafheid ooit vertrouwen
 Een Prins, wiens naam alom, doorluchtig zegenpraalt,
 Die tot 's Ryks welvaart, vaak de zeegen heeft behaald,
 Die, keerende uit den stryd, nooit zonder lauwr'zbladen,
 Dat die met vrienden moord, zyn roem en heldendaaden
 Zo vuil besmetten zou, zo wreev'lig zyn van aard?
 Een Prins, wiens levensloop, by ieder een vermaard
 Steeds aan den Phrygiaan, met glory heeft doen blyken,
 Dat voor zyn helden deugd, lafhartigheid moest wyken
 Hoe kan een moedig held, doorluchtig en befaamt,
 Een stuk bestaan, daar al de waereld zich van schaamt?
 Hoe wou den Phrygiaan, my lasteren en schelden,
 Zo dra de waarheid hen uw snoode misdaad melden,
 En my met vingeren naar wyzen, overluit,
 Uitgalmen door de stad: daar gaat die schoone Bruid
 Met Atos moorder, naar het huuwlyks altaar treden,
 En offert een verraâr, haar zielsgenegenheden;
 Indien 't hier noch by bleef, in deez' beroerde staat.
 Want Prinse moord, verwekt, een onverzochb're haat
 En wraaklust, zelf't in hart, van 's Vorsten onderdaanen.
 'k Zou haast, myn bruilofst wyn, vermengd met bloed
 en traanen,

Zien vlocijen, als de wraak, door weêrwraak aangepord,
 Aan 't woede raakte, die nooit weerderhouden word,
 Voor dat zy heeft volbracht, de dolheid van haar woede,
 Maar neen, ik zal my wel voor deeze storm behoede.
 Want zo ik met u trad, in 't huuwelyks verbond,
 Zag ik my, nevens u, ook plotz'lings gaan te grond.

THOAS.

Ik merk, wat naamen gy, my ook, Prinses moogt geeven,
 Dat Atos, in uw hart, voor Thoas staat geschreeven,
 En hoe gy hem bemind, zelf na zyn dood, Mevrouw;
 En my voor eeuwig wilt versteeken van uw trouw:
 Trouw, die gy my zo duur, zo heilig hebt gezworen,
 Zodra, hy door myn hand zyn leeven had verlooren;
 En nu ik 't heb volbracht, wie had zulks ooit gedacht,
 Word ik van u veel meer, dan ooit voorheen veracht.
 Geveinsde! gy scheld my voor moorder! voor verraader!
 Maar, 'k dank den hemel, die...

LIKAS.

Enone, komt ons nader.

Z E S D E T O O N E E L.

ENONE, CAMILLE, ARICIA, DORICIA,
 THOAS, LIKAS.

ENONE.

(vrouw,

DIt minn'lyk onderhoud, ontdekt ons klaar, Me-
 Dat gy voor Atos wilt, aan Thoas, uwe trouw...

ARICIA.

Zou ik aan hem Prinses, aan hem, wiens wreede handen,
 Noch rookende van 't bloed uw 's minnaars, my verpan-

ENONE, *zwymd.*

(den.

Wat zegt gy? hemel! ach!

THOAS *tegens Likas.*

„Hoe zal ik dit verstaan?

„Bemind zy Atos? die...

LIKAS.

„Myn Heer, het blykt hier aan.

ARI-

A R I C I A .

(ken,

Herhaal uw zinnen doch, en poogt die moord te wree-
Op hem, die dus verwoed zyn boefem ging doorsteeken.

E N O N E .

Hy is dan dood? helaas! en door uw arm geflacht;
Wat helfche razerny, heeft u hier toegebracht?
Verraader! om dien held, van 't levenslicht te rooven?
Moest gy door zyne dood, uw glans en roem verdoven?
Waar in, heeft hy u ooit beleedigt? waar misdaan?
Of heeft zyn vyand u, tot deeze moord geraân?
Maar 'k zweer, dat ik zyn dood, zal op u beide wreeken.

T H O A S .

Prinfes, bedwing uw toorn, en hoord uw dienaar spreek.

E N O N E .

(ken,

Uw hooren, uw Tieran! uw Moorder! uw Barbaar!

T H O A S .

Ik ben onschuldig aan die naamen, en zal klaar...

A R I C I A *tegens Doricia.*

„Doricia, zie hier, de grond, van haar gepeinzen,
„En hoe zy Atos mind, voor Paris, haargaat veinzen.

T H O A S .

Ik bid, Mevrouw, dat gy...

E N O N E .

Onneed'le ziel! geen woord.

Nu door uw wreede hand, myn Paris is vermoord.

A R I C I A .

't Is Paris niet, die hy beroofde van zyn leeven:
Maar Atos, die op diepst staat in uw hart geschreeven.

E N O N E .

Wat zegt gy?

A R I C I A .

Dat hy heeft Prins Atos omgebracht.

E N O N E .

Hee kan dat moog'lyk zyn; wyl hy is in myn magt?

A R I C I A .

Hebt gy, verrader! my, ha spyt, zo schelmfchs bedrogen?

T H O -

THOAS.

'k Wierd door myn achterdocht, tot deeze list bewogen.

ENONE.

Wel Nicht, legt gy dan toe, op moorden, om de schand. . .

ARICIA.

'Myn hart van spyt en toorn, en dolle gramschap brand.

Volg my Doricia.

ZEVENDE TOONEEL

ENONE, THOAS, CAMILLE, LIKAS.

ENONE.

W

Il aan my voorts verklaaren,

't Geheim van deeze zaak, en al uw wedervaaren;

En waarom gy geveinst, zyn dood, haar hebt gemeld.

CAMILLE.

Sabinus komt, Mevrouw, en schynd geheel ontsteld.

ACHTSTE TOONEEL.

ENONE, CAMILLE, THOAS, LIKAS, SABINUS.

ENONE.

W At maakt u dus verbaast?

SABINUS.

Prins Atos, is 't ontkomen,

En met geweld, Mevrouw, my tegens dank ontnomen.

Men bood wel tegenweer; maar 't was vergeefs. Uw
wacht

Was veel te zwak, Prinses, voor Atos helpers magt.

ENONE.

Wie heeft aan hen ontdekt, dat ik de Prins, in banden

Geslooten had? en dat hy was in uwe handen?

SABINUS.

Dat is my onbekend: maar in de zaal, daar gy

Hem liet bewaaren, vond ik 't venster, aan de zy

D

Naar

Naar 't buiten hof, Mevrouw, ontsloten, 't geen doet
denken

Dat door de tralies hy, met zacht gesprek, of wenken
Aan iemand, dat hy was gevangen, heeft gemeld.

Ook hoorde ik, onder 't woën, en vreezelyk geweld,
Van zyn verlossing, dat Heer Fokas, een zyns vrienden,
De plaats ontdekt had, daar uw Paris, zich laat vinden.
En dat zy met hun tweën, zyn derwaards heen gegaan.
Mevrouw, denk op uw Ryk, en wat 'er dient gedaan.

E N O N E.

Ik vrees voor Paris, ach! waar heen zal ik my wenden?
Ga, vlieg naar Ida, voort, met myne lyffschutsbenden.
't Is zeker, dat de Prins, de hoon hem aangedaan,
Op Paris wreken zal. Ga brengt hem herwaarts aan.
En zogy Atos vind, neem hem terstont gevangen:
Ik zal uw wederkomst, verwachten met verlangen
In myn vertrek. Ô Goôn! behoed hem voor de magt
Van dien ontzinde Prins.

S A B I N U S.

Uw last word voort volbragt.

N E G E N D E T O O N E E L.

T H O A S, L I K A S.

T H O A S.

HOe! Atos, is door haar in hechtenis genomen,
En door zyn vrienden hulp, zyn boeijens weer ont-
komen?

Kom volgen wy, myn vriend, Sabinus, op zyn spoor.
Of zo het moog'lyk is, zo komen wy hem voor.

'k Zal, spyt Aricia, wiens ontrouw is gebleeken

Aan my, voor zyn behouwd, my in 't gevaar gaan steeken.

'k Wil hem, die ik voor haar gezwooren had de dood,

Zelf gaan beschermen, in het uitterst van de nood.

Einde van het Derde Bedryf.

V I E R.

VIERDE BEDRYF.

*Het Tooneel verbeeld een vermaakelyke Landstreek,
in 't verschiet ziet men de berg Ida.*

EERSTE TOONEEL.

PARIS, *alleen.*

Waar voerd gy my al heen, zwaarmoedige gedachten?
Rampzaalige! wat heil staat u van 't lot te wachten?
De Prins, is vast gezet, alleen om mynent wil.
ô Ida! hoe gerust was Paris, toen hy stil,
En wel vernoegd, alhier zyn wollig vee ging wyden,
Daar my geen hoofdsche pracht, noch staatzucht kwam
betryden, (ô neen!
Noch 't oog, door kroone goud verblind wierd, neen,
Hier leefde gy gerust, ja stil en wel te vreên,
En leschten uwe dorst uit bronnen, die langs daalen,
Het geurig veldtapyt, besproeije met haar straalen.
Gelukkig, die vernoegd is met zyn klein geluk.
Beklaag, maar al te laat, myn tegenspoed en druk,
Na het verlaaten van deez' weelige landsdouwten,
Waar in men 't wonderwerk des heemels kan aanschouwen.
Vermaak'lyke eenzaamheid, daar zachte rust haar stoel
Geplaaft heeft, daar men nooit vermoeid word door 't
gewoel
Van 's Konings hove, daar de nyd met gifte padden
De onnoozele gestaag met haar fenyn bek ladden.
Men leeft hier vreedig, en van alle zorg bevryd,
Daar 't Hof, en 't hoofsch gevolg, ons leverd stryd op stryd.
Kan uw vermaak'lykheên, na haar waardy niet uiten.
Maar 't schynt de slaapgod, my, myn oogen toe wil
sluiten.
Ik rust een weinig in deez' lomm'ren dicht van blaân.
En laat al myn behoud, voorts op de goden staan.

Hy gaat leggen.
TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

PARIS, CUPIDO, *daalende met een kloot uit de Wolken, die zich op 't Tooneel opend, daar vier Minnegoodjes uitkomen.*

CUPIDO.

Hier rust, held Paris, onbevreesd,
 Wiens schoone glans, en braave leefst,
 Enone doct in liefde blaaken;
 Doch hy zal haare Min haalt slaaken,
 En zy zich jammerlyk in 't end,
 Door nieuwe liefd' hem onbekend,
 Door deeze schicht bedrogen vinden.
 't Is moeders last, myn waarde vrienden,
 En hem door 't nootlot lang voorspeld,
 Dat deez' beroemde en braave held,
 De roem van alle Koninginnen,
 Vorst Menelaüs Vrouw zal minnen,
 Die hem, in weêrwil van 't geval,
 Eerlang, naar Troijen volgen zal,
 Deez' schicht uit myn gestrengte handen,
 Zal hem tot haar in Min doen branden,
 Schoon hyze nimmer heeft gezien.
 Geen sterveling kan ooit ontvliên,
 Zyn lot, hem door myn hand beschooren,
 Al was hy uit een rots gebooren.

EERSTE MINNEGOODJE.

Wy kennen uw vermogen, Heer.

CUPIDO.

Maar luistert toe: gy weet wanneer,
 Als Thetis wierd in de echt verbonden,
 Een goude appel wierd gevonden,
 Waar op men las, dit ooft behoord,
 De schoonste der Godinnen: voort,
 Zo trad Vrouw Juno, gantsch vermeetel,
 Van haar verheeven goude zeetel,

En sprak: dit ooft behoord aan my,
 Wyl ik de schoonste ben van dry;
 Maar Pallas, het is my beschooren,
 Want wysheid word voor 't schoonst verkooren.
 Myn moeder, hier op gansch verstoort,
 Sprak, zo het iemand toe behoord,
 Moet het aan Venus, zyn gegeeven,
 Door wien 't heel al ontfangt het leeven.
 Jupyn riep, houd u zaamen stil
 Godinnen, want 'k zal uw geschil,
 Door Paris oordeel, haast doen enden,
 En myne zoon, naar Ida zenden
 Met de appel... Maar 'k zie hy ontwaakt,
 En is reeds door myn schicht geraakt.
 Laat ons zo lang ter zyden treden,
 Daar ik de rest u zal ontleeden.

Zy gaan ter zyden.

P A R I S.

O Aangenaame slaap! wat al vermaak'lykheid
 En vreugde, hebt gy my al droomende voorzeid?
 Wat onbekende drijf, voel ik, helaas! van binnen?
 Wat vreemde hartstocht, wat verrukking in myn zinnen?
 Wie is 't, die my de ziel met zorg en angst bekneld,
 En op dit oogenblik, myn moed ter needer veld?
 Wat onbekende min, doet my in liefde blaaken?
 Godu! is 't door uw besluit, zo wil my kenbaar maaken,
 Wie 't is, die in myn slaap... Maar, wat wil dit gezigt?
 Myn oogen scheemeren, voor 't aangenaame licht,
 Dat van den hemel daald. Nooit zag ik zulke straalen,
 En heerelyke glans, op Ida neederdaalen.

D E R D E T O O N E E L.

M E R K U U R, P A R I S, C U P I D O, *Minnegoodjes*
ter zyden.

M E R K U U R *daald uit de Wolken.*

O N r zet u niet, ik kom door het bevel der Godu,
 Op Ida needer, uit hunn' ongenaakb're troon,

By u, ô Paris, die uit Hecuba, gebooren,
 Door 't hemelsche besluit, zyt tot iets groots verkooren,
 Uw vader, Priamus, een Koning groot van magt,
 Wierd door uw moeders droom, in zorg en angst ge-
 bracht,

Die hem voorzei, dat gy, wanneer gy eens tot jaaren
 Zoud komen, gy zyn Ryk, met oorlog zoud bezwaaren;
 Dies heeft hy, om zich van die zorg te ontslaan, geboon
 Zo dragy 't licht ontvingt, men u, in 't bos zou doen;
 Maar 't moederlyke hart, wierd met uw ramp bewoogen;
 Zy voerde u onbekend naar Ida, uit zyn oogen.

Maar nu is eindelyk de tyd vervult, dat gy
 Eerlang weerkeeren zult, na uwe heerschappy.
 Doch eerst moet gy voor af der Goden wil volbrengen,
 Terwyl de tyd hier toe, geen uitstel wil gehengen.
 Bezie deez' appel, schoon en blinkende van goud,
 Die u door het bevel der Goon, word toe vertrouwd;
 Aanschouw, deez' letteren, die daar op staan geschreeven;
 Dit's voor de schoonste der Godinnen, wil niet beeven,
 Zy zullen hier terstond verschynen alle dry,
 Om 't oordeel uit uw mond te hooren, volg dan vry
 En onbeschroomd de wil der Goden, zonder vreezen;
 Terwyl uw keur het end, van heur geschil zal weezen.

P A R I S .

Gezant des heemels, ik beken dat myn geluk,
 Hangt van de Goden af: maar in dit wichtig stuk,
 Vind ik my heel bezwaard, ik kan geenzints bevatten,
 Hoe 't heemelsche besluit, zo waardig komt te schatten,
 Een sterfelyk mensch, en my tot deez' zaak verplicht;
 My, die onwaardig ben te aanschouwen heur gezigt,
 Hoe zal ik my, helaas! in die verkiezing draagen,
 Om deez' Godinnen, door myn keur niet te mishagen?

M E R K U U R .

Verban die zorg, en spreek vry onbeschroomd maar uit
 Het vonnis, na de wil, van 't heemelsche besluit,
 Wie waardig is de prys, te ontfangen uit uw handen,
 Daar ieder even zeer naar wenscht en schynt te branden.
 *k Vlieg

'k Vlieg weer naar boven; gy, stel uw zorg ter zy,
 En wees gehoorzaam, aan myn vader, en aan my.
Hy vliegt naar boven.

VIERDE TOONEEL.

PARIS, CUPIDO, *Minnegoodjes ter zyden.*

PARIS.

Hoe! ben ik uit de schoot van Hecuba, gebooren,
 En Priams jongste zoon? als my Merkuur deed hooren?
 Ik sta verbaast, ontsteld, doch het bevel der Goôn,
 Die ... Zagt, daar daalen zy op Ida, uit heur troon.
 Hoe schittert ieders glans, als flonkerende starren,
 In myn verbaast gezigt. Hoe zal ik my ontwarren,
 Of kwyten van myn pligt, dat 'k ieders gunst behouw?
 Wat sterv'ling, nevens my, hier niet voor schrikken zou?
 Myn beenen zidd'ren, ja, de geest wil my begeeven,
 Nu ik haar held're glans, zie voor myn ooggen zweeven:
 Ik kan niet langer staan; de vrees beklemd myn hart.
 O Goden! ach! ik bid, heb deernis met myn smart.
Hy gaat op een struik zitten.

VYFDE TOONEEL.

JUNO, PALLAS, VENUS, PARIS,
 CUPIDO, *Minnegoodjes ter zyden.*

*Juno, Pallas en Venus, daalen in
 een wolk op 't Tooneel.*

JUNO.

Hier zyn we op Ida, om uit Paris mond te hooren,
 Wie tot dien appel, door zyn oordeel word verkooren.

PALLAS.

Maar 't schynt, de vrees heeft hem van zyn verstand be-
 rooft,

Wyl hy daar roerloos zit, met 't schoon aanminnig ooft.

JUNO.

Hy slaapt, naar ik bemerk.

V E N U S .

'k Zal hem wel haast ontwaaken.

P A L L A S .

Stel dan uw kunst in 't werk, en wil u vaardig maaken.

J U N O .

't Zal u tot voordeel zyn.

V E N U S .

Al naar het valt, Godin.

P A L L A S .

Gy vleid u echter, met die hoop.

V E N U S .

Gy ook.

J U N O .

Begin.

V E N U S *zingt.*

Herhaal uw moed en my vertrouwd,
 En wild de wil der Goðn betrachten:
 Zeg, wie gy voor de schoonste houd,
 En deezen appel rood van goud
 Heeft van uw hand, ô Prins, te wachten,
 Op, op, en vel uw oordeel vry.
 Wie is de schoonste van ons dry.

P A L L A S .

Uw zang na 'k merken kan, zyn tuimelende zinnen
 Weerom bedaaen doet.

V E N U S *tegens Juno*

Godin, wil eerst beginnen.

J U N O .

Kom braaven jongeling, aanschouw myn majesteit,
 Myn glans, en braave leest, en hooge waardigheid.
 Zyt niet bevreesd, maar sla vry onbeschroomt uw oogten,
 Op my, die door de Goðn, verkreeg dit groot vermoogen.
 Zie Juno, voor u staan, de Vrouw en Zuster, van
 Den Blicksem draager, die 't heel al bestieren kan,
 De Koninginne van de Rykdom, die uit de ader
 Van God Saturnus, is gesprooten: kom vry nader,
 ô Held! uit Priams bloed gebooren, hoog vermaard.

Gy

Gy zyt Enones min, en liefde, dubbeld waard.
 'k Zal in Antandros, u met rykdom overstraalen;
 U doen, trots Atos min, doorluchtig zeegepraalen,
 Zo gy door uwe keur, den appel aan my geeft, (heeft.
 Wiens groot vermoogen daar wel 't grootste recht op
 Wat maakt u dus verbaast, verrukt en opgetoogen?
 Erken myn majesteit, myn grootheid en vermoogen.
 Kom schenk aan Juno 't ooft, dat u is toevertrouwd:
 Verjaagd de schrik, die 't hart met zorg beneepen houd.

P A R I S.

Doorluchte Hoofdgoedes, ik buig voor u ter aarde:
 Uw glans en majesteit, is van zo groot een waarde,
 Dat 'k my onwaardig acht, dat heemelsch zonnlicht
 Te aanschouwen. Ja Godin, ik ben aan u verplicht:
 Dies moogd gy, wyl de Goon, zulks van myn oordeel
 wachten,
 U van dees appel, door myn keur verzeekert achten.

P A L L A S.

Heeft dan de wysheid, Prins, waar door 't heelal bestaat,
 Geen magt op uw gemoed? beschou eens myn gelaat:
 Myn deftigheid, blinkt uit, in deugdelyke zeeden, (den,
 Die Vorsten, op hunn' troon, met meerder glans bekleed-
 Tot glory, van hun' naam, als Rykdom, Staat, of Goed,
 Het geen vergank'lyk is, en maar een Ebb' en Vloed,
 't Zyn ydelheeden, by de wysheid vergeleeken,
 Die als een morgenzon, komt stadig door te breeken,
 En 's menschen ziel verlicht, met kennis en verstand.
 Daar 't dwaas goudzuchtig hart, dat steeds naar schatten
 brand,

En door begeer'lykheid, daar toe word aangedreeven;
 Berooft blyft van dat licht, en blindelings zyn leeven,
 Door deeze dwaaze keur op aarde steeds verlyt.
 Dies Paris, overweeg myn reeden, het word tyd.
 Beraâ u des niet meer; zo gy my zyt geneegen.
 Daar 's niets, dat by verstand, of wysheid, op kan weegen.
 Dies komt my de appel toe. Ik zal u, in uw Ryk
 Hier mee bestraalen, en...

D 5

P A.

P A R I S.

Godin, gy hebt gelyk :
 Want wysheid en verstand, gaat rykdom ver te booven;
 Geen sterf'lyk mensch kan ons van deeze schat berooven.

V E N U S.

Aanschouw dan Venus, die al wat 'er leefd bezielt :
 Voor wien, dat Rykdom en Verstand, gedienslig knield.
 De gantsche waereld, moet voor myn vermoogen buigen.
 Jupyn, kan dit van my, veel meer als eens getuigen,
 Als ik hem door myn magt, neêrdaalen deed op aard,
 Van zyn verheeven troon, dan als een vliegend paard,
 Of als een havik, met verliefde minne spooren,
 Om onder deeze schyn, zyn minnevlam te smooren :
 Hoe dik wils heeft hy zich herscheept, door myn bestier,
 Zich met een stieren vacht bekleed, om 't minne vier,
 Te blussen, van zyn min, als hy Europa, schaakte,
 In spyt van Juno, die naar Kadmus dood toen haakte.
 Ja 'k heb Diana, zelf, die kuifche nachtgodin,
 In spyt haar 's Broeders, meê doen buigen voor de mid,
 Tot haar Endimion, ja all' de hemelgoden,
 Die moeten zwigten voor myn wetten en geboden.
 Schoon u Minerva dan, met wysheid, streeld en vleid,
 En Juno met haar schat, en hooge waardigheid :
 Ik ben 't alleen, aan wiên gy moet den appel geeven,
 Wyl alles wat 'er leefd op aard, door my moet leeven.
 De schoone, Helena, die griekze Koningin,
 Die onbekend uw borst reeds blaaken doet in min,
 Zult gy eerlang, door my, voor uwe Bruid ontfangen.
 En eindige, met haar, uw hart en ziels verlangen :
 Beraâ u des niet meêr, maar my den appel geeft,
 Wiens glans en moogenheid, het all' te boven streefd.

P A R I S.

- „ô Goden! wie zal ik den appel best toe voegen?
 „Ach! kost ik door myn keur een ieders hart vernoegen.
 „Want Junoos, Majesteit, is deeze prys wel waard,
 „Ook Pallas, in verstand en deugden hoog vermaard :
 „Maar Venus schoonheid, streefd alle and're te booven.
 „Myn

„Myn hart ontsteeken door een vuur niet uit te dooven,
 „Die offerd, haar de prys: maar Paris, u bedenkt,
 „Eer gy den appel, aan Vrouw Venus schoonheid schenkt,
 „Wat rampen dat hier uit, tot uw bederf zou spruiten.

JUNO.

„k Zie hy in twyffel staat: nu Paris wil u uiten,
 En vel uw oordeel, wiën den appel toe behoord,
 Die ieder van ons drie, door haare glans bekoord.

PARIS.

Ik ben beschaamd, dat ik voor dees vergode zonnen,
 Myn hoofd op beuren moet: ach! wat heb ik begonnen?
 „Een ieder dunkt my, dat een kleine waereld is.
 „Wat zal ik doen? helaas! zo myn getuigenis (ven)
 „Zig naar de waarheid voegd (hoewel zy my doet bee-
 „Zo moet aan Venus nu deez' appel zyn gegeven:
 „Natuur, die dwingd my, en myn keur die is gedaan.
 „Neem, schoone Venus, neem dan deezen appel aan.

JUNO.

„Onverdraagb're spyt!

PALLAS.

„Hoon! „sinaad! „lyden!

VENUS *tegens Juno en Pallas.*

Aan my is nu de prys, hoe gy 't my moogt benyden.

PARIS.

Verschoon me, „Juno, dat myn keur op Venus viel.
 Gy zyt veel grooter prys, als deezen waard; ik kniel
 Ootmoedig voor u neer, heb ik daar in misdreeven,
 Ik bid uw Majesteit, dat zy 't my wil vergeeven,
 Vergram u niet op my, ontzacht're trouwgodin,
 Gy weet, al wat 'er leefd, leefd door oprechte min.

JUNO.

Ondankb're! weg van hier; hoe zou ik u verschoonen,
 Die stout en onbedacht, myn Majesteit durfd hoonen?
 U, die in uwe borst voed een onkuifche vlam,
 Door liefdens dart'le lust, tot nadeel van uw stam.
 Ga, kniel voor Venus, doe aan haar uw offerhanden,
 Verlaat op haar bevel, de Phrygiaansche stranden:

Ruk

Ruk Menelaus Vrouw , uit de armen van haar man ,
 Verbreek vry 't gaffvry recht : maar , vrees uw straf tiran!
 Die u in 't midden van uw dart'le minnelusten ,
 Met duizend plaagen zal omhelzen en ontruilen :
 Ja , 'k zie ganfch Grieken , tot u ondergang in 't veld ,
 Zich wapenen met moed , om 't aangedaan geweld
 Te wreken , u in 't kort , haast volgen op de hielen ;
 Scamanders zoomen , met een vlood van duizend kielen
 Bezwangerd ; Priams hof , in eene zee van bloed
 Verdrinken , door den Griek . Hoe droevig , hoe verwoed
 Zal Troijen , deeze vlam , van uwe liefde boeten ;
 Wat zal uw Stamhuis , om uw min allyden moeten .
 Uw broeder Hektor , door zyn dapperheid vermaard ,
 Zie ik haast sneuvelen , door held Achillis zwaard .
 Uw vader , Priamus , met zyne gryze haaren ,
 Door Phirrus omgebracht , alwaar hy voor de altaaren
 Al knielende , de Goôn , om hulp en byftand bid .
 Maar bidden , is vergeefs , daar wraakluft 't hart bezit .
 Uw maagen weg gevoert , met keetenen belaadend ,
 Ontbloot van hulp en trooft en vorst'lyke gewaadend .
 Gantsch Troije , in afch en puin door 't Griekfche volk
 vergaan

De brandende oorlogsvlam , ziet geen gebouwen aan ,
 Noch Vorften hoven , noch Paleizen , groote huizen ,
 Als zy , door wraak getergd , ter daaken uit komt bruizend
 Die vlam des fakkels , die uw moeder , in haar droom
 Eer zy uw baarde , zag , zie ik met fchrik en fchroom ,
 Door uw onkuifche min , in felle brand ontftooken
 Tot Troijens ondergang ; geen fmaad blyft ongewroo-
 ken ,

Terwyl dat Hecuba , uw moeder , voor de Goôn ,
 Zich zelf beklaagt , dat zy u niet in 't bos liet doôn ,
 In plaats van onbekend op Ida , u te voeren :
 Haar was voorzegt , hoe gy , zoud Azia , ontroeren .
 Doch gy in 't midden van die gruuwelen , zult mee ,
 Uw leeven enden , met veel druk en harte weê .

Zy gaat in den hemel zitten .

P A R I S.

Myn ziel, bezwymd van angst. Wat zal my overkomen?
 O Dwaaze jongeling, wat hebt gy ondernomen?
 Godin, ik kniel voor u, en smeek u, om gena:
 Beschut my voor de haat van Juno.

P A L L A S.

Neen, te spa

Verzoekt gy hulp by my, verblinde en onbezonnen;
 Ga, overweeg met smart, wat dat gy hebt begonnen,
 Door deez' uw dwaaze keur. Volg Cyprus koningin.
 Minerva haat en vloekt, onkuifche liefde en min.

*Zy gaat by Juno zitten, waar op de
 wolk naar boven gaat.*

V E N U S tegens Juno en Pallas.

De prys blyft echter my.

J U N O.

Die prys zal hem bederven.

V E N U S.

Wy weeten, al wat leeft, dat leeft om eens te sterven.

Z E S D E T O O N E E L.

V E N U S, P A R I S, C U P I D O, *Minnegoodjes ter zyden.*

P A R I S.

Helaas! ik schrik en beef, voor heure toorn en haat.
 Wat staat my nu te doen in myn rampzaal'ge staat?
 Ach! Paris, naar wat kant, zult gy om hulp u wenden?

V E N U S.

Naar Venus, die u zal beschutten voor de elenden.

P A R I S, *gaat zitten.*

Myn hart bezwykt. Ik sterf.

V E N U S.

'k Zal u weer leeven doen.

Kom nader ons, myn zoon, en wil u herwaards spoën.

C U P I D O.

Wy zyn hier al gereed, om volgens u beveelen...

V E N U S.

Kom, laat ons Paris oor, met zang en dans gaan streeken:

Die

Die, om dat hy de prys my gaf; door Junoos haat,
En Pallas dreigen, hier bedwelmd zit van gelaat.

Zang.

Omhels, omhels de zoete vreugd,
En 't schoonste Schepsel, dat ooit is gebooren,
Door Venus, voor u uitgekooren,
In 't bloejenft, van haar lente jeugd.
Schoon Juno, zweld van spyt en tooren,
En Pallas, vol van gramschap blaakt,
't Is Venus die 't heelal bewaakt.

*Na de Zang word'er een Ballet
gedanst, van de Minnegoodjes.*

V E N U S.

Zyn geesten, schynen weer, een weinig te bedaaren.
Vertrek. 'k Zal myn besluit, op Ida, u verklaaren,
En 't geen door u, myn Zoon, moet verder zyn gedaan.

C U P I D O.

Vrouw moeder, ik zal u, in all's ten dienften staan.

Z E V E N D E T O O N E E L.

V E N U S, P A R I S.

P A R I S,

⊗ **A**Angenaame vreugd, niets zou my meer bekooren,
Was door myn oordeel, my deez'rampen niet beschooren:
ren:

Had Junoos gramschap, en Minerva's toorn en haat,
Myn niet voorfpeeld, Godin, myn droeve aanstaande staat.

V E N U S.

Verban die yd'le vrees uit uw ontroerde zinnen.
't Geheim van 't nootlot, Prins, en zyn aan geen Godin-
nen,

Noch aan geen Goon bekend. Zulks weet Jupyn, alleen,
Dies zyt daar op geruft, en steld uw hart te vreên.

De wanhoop en de spyt, daar elk zich zag versteeken,
Van deezen appel, haar zo onbedacht deed spreken.

Geloof my meêr, als haar, verwerp uw zwaarigheid,
En

En maak tot uw vertrek, u vaardig en bereid,
 Uw Vader, Priamus, verwacht u met verlangen;
 Hy heeft door myn beleid, de tyding al ontfangen,
 Van uwe komst: Vertrek. Laat alles op my staan.
 Wanneer gy als Gezant naar Grieken eens zult gaan,
 Daar u Deiphobus, uw Broeder, zal geleiden,
 Zal ik de plaats voor af, voor uwe min bereiden.
 Misleid Enone: Ga, verzeeker haar uw trouw,
 En veins, dat gy in 't kort, by die bedroefde Vrouw
 Zult weeder keeren, niet als Herder, maar als Koning,
 En Priams jongste Zoon, in haar doorluchte wooning;
 Dat gy haar in die staat, naar uwe heerschappy
 Zult voeren, over Zee. Verlaat u dan op my.
 Vertrek naar Troijen, om de schoonste aller Vrouwen,
 Die gy behaagen zult, in Griekenland te aanschouwen.
 Waar wel, ik hoor gerucht. Ga volg in alles myn raad.

A C H T S T E T O O N E E L.

PARIS, ATOS en FOKAS ter zyden.

A T O S.

„Zie daar, hoe my 't geval begunstigt, om de smaad,
 „Van my geleeden hoon, 't geen my deed her-
 „waards komen,
 „Te wreken, naar myn wensch.

F O K A S.

„Zagt, wil uw drift betoomen.
 „Want naar ik merken kan, schynt hy met zorg belaân.
 „Dies laaten wy zyn klagt, hier achter deeze blaân.

P A R I S.

De liefde, hoop en vrees, myn droeve ziel beknellen.
 Ach! Paris, naar wat kant zult ge eind'lyk overhellen?
 Ach! was my, myn geluk doch nimmermeer bekend;
 Was ik noch in die staat van jammer en elend,
 Gelyk ik was, toen ik op Ida, kwam gevloten.
 Of was ik nimmermeer, door het bevel der Goden,
 Verkooren, om 't geschil, van deez' Godinnen twiift

Te

Te slechten, dan had ik nooit in myn keur gemist:
 Dan mogt ik hier geruft met myn Enone, leeven,
 Die ik nu door 't bevel van Venus, moet begeeven.
 Begeeven! neen, ô neen! zou ik die schoone vrouw
 Verlaaten? ach! ik weet dat zy van druk en rouw
 Zou sterven, en ontzind, 't wanhoopend leeven endent:
 Neen, waarde Enone, neen, ik zal myn trouw nooit
 schenden;

Om haar, my onbekend. Maar 'k voel in myn gemoed,
 De vlam verwakk'ren van deez' nieuwe minnegloed.
 Weg yd'le minnelust, wil my niet meer verwarren.
 Ik min Enone, ja, en zweer 't u by de starren
 Die aan het blaauw gewelft des heemels hooge trans,
 Rond om Diana staan, wiens flikkerende glans
 Ons schitt'ren in 't gezicht, dat ik haar zal beminnen,
 Zo lang ik adem schep. Maar ach! waar zyn myn zinnen?
 Ik kan niet, zo ik wil, ik wil niet zo ik kan;
 Hier houd Enone my, daar Helena. Wat dan
 Gedaan, myn ziel? ik word steeds heen en weêr ge-
 dreeven,

Maar ach! wat mensch kan doch zyn noodlot weeder
 streeven,

Of 't geen hem is beraamd, door 't hemelsche besluit,
 Die, Helena, voor haar my geeven tot myn Bruid?
 Die schoone zo volmaakt, die roem der Koninginnen,
 Zo sierlyk afgemaald, verrukt myn ziel en zinnen,
 Zo dat myn hart verlangd, naar haar volmaakt gezicht.
 Maar Goden! hoe wilt gy, dat ik myn eed en plicht,
 Die ik Enone zwoer, dus eer'loos zal verbreeken, (ken)
 Door huuwlyk schennis, die ge altoos, plagt fel te wree-
 Is dit myn noodlot? wel ik kan 't dan niet ontgaan.
 Godin der liefde, ik laat het alles op uw staan.

Ik zal in 't heimelyk een schip doen toe bereiden,
 En van Enone, my voor eeuwig afgaan scheiden,
 Hoewel met hartenleed. Vaar wel, doorluchte Vrouw,
 Het is de wil der Goôn, dat ik verbreek myn trouw.

N E G E N D E T O O N E E L .

A T O S , F O K A S .

F O K A S .

M Y N Heer, de Goden zyn u gunstig, staak uw klachten,
 Terwyl gy van 't geval hebt beeter lot te wachten.
 Hy wil vertrekken, en Enone, die gy mind, ...

A T O S .

(zind,

Naar 'k hooren kon, myn vriend, schein hy geheel ont-
 Want ik geen slot noch end, weet van zyn reën te maa-
 ken. (ken?

Wat vreemde schoonheid zou hem doen in liefde blaa-
 Wat Helena, heeft hem van zinnen dus beroofd?

Of wat de Goôn, aan hem, door Venus, hier beloofd?

Neen, 't is veinzery. 'k Geloof hy heeft vernomen,

Dat ik op Ida ben tot zyn bederf gekomen,
 Dies, om die strafte ontgaan, heeft hy dit licht bedacht,

Maar, ik zie Thoas daar verschynen onverwacht.

T I E N D E T O O N E E L .

T H O A S , L I K A S , A T O S , F O K A S .

T H O A S .

(moeten?

H E B ik 't geluk, myn vriend, u eind'lyk hier te ont-
 A T O S .

En ik u onverwacht, op deeze plaats te groeten.

Wat 's de oorzaak van uw komst? maar hoe! gy schynd

ik bid, ontdek my doch... (ontfeld.

T H O A S .

De vrees, die my bekneld,

En herwaards dreef, myn Heer, zal ik aan u ontdekken.

Weet... Maar ik hoor gerucht: laat ons van hier vertrek-

En vlieden deeze plaats, daar gy niet zeker zyt (ken,

Voor der Princeffen haat, in deez' verwarde tyd.

Einde van het vierde Bedryf.

E

VYF.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ENONE, ARICIA, CAMILLE, DORICIA.

ARICIA.
HOe dus zwaarmoedig, Nicht, wat is'er dat u kweld?

ENONE.
 Een bange droom, die my de ziel met zorg bekneld.

ARICIA.
 Ik bid ondektze my.

ENONE.
 'k Had naauwelyks myn oogen
 Geslooten deeze nacht, of Juno opgetoogen
 Van gramfchap, dacht my, trad voort myne kamer in,
 Daar ik lag uitgestrekt, op't ledekant. Vorstin,
 Zo sprak zy gantsch verstoort, ik moet uw lot beklaagen;
 Wyl ge aan een vreemdeling uw hart hebt opgedraagen,
 Die u verlaaten zal, en vlieden deeze nacht,
 Zogy zyn vlucht hem niet belet, door uwe magt.
 Op, op, stel voort in 't werk uw kracht, en groot ver-

mogen,
 Eer door zyn veinzen gy, u ziet te laat bedrogen,
 Weet dat een nieuwe vlam van liefd' hem blaaken doet;
 Ontflooken in zyn borst, door Venus minnegloed.
 Voor't laatste, volg myn raad; wil geen gehoor verleenen
 Aan zyne veinzery. Hier meê is zy verdweenen,
 En liet een bange schrik, in myn ontroerde geest,
 Door haar voorzegging, ach! hoe is myn hart bedceft.
 Door deeze naare droom. Wat ramp staat my te vreezen,
 Zo Paris my verlaat? maar, kan 't wel mooglyk weezen?
 Dat hy Enone zou zo schelms bedriegen? neen,
 Maar ach! myn droom, helaas! toen Juno my verscheen.

ARICIA.
 Al die gezichten, die ons in den slaap bezwaaren,
 Die moet men recht verkeerd, ontwaakende, verklaaren,
 Ver-

Verliefde zielen meest hier meê bezwangerd zyn.
 Zo dat zy vaak hier door vergrooten heure pyn,
 Door dwaaze inbeeldinge, van twyffelmoedigheden,
 Die zy gestadig in de harssens zelve sineeden.
 Verban 't mistrouwen dan, dat u de ziel ontroerd.
 Een herder, door uw keur ten Rykstroon opgevoerd...

E N O N E. (raaken,

Myn misvertrouwen, u myn Nicht wel 't meest zou
 Ja, 'k twyffel, of uw glans, hem niet in min doet blaaken,
 En gy hem geeft gehoor; wyl Atos uw veracht,
 En Thoas, op uw ziel niet heeft de minste magt.

A R I C I A.

Zoud gy Aricia, zo los van zinnen achten?
 O Neen, verban die vrees, Prinses, uit uw gedachten.
 Nooit zal ik myne plicht, zo ver te buiten gaan,
 Dat ik een herder zou, als gy reeds hebt gedaan,
 Myn trouw opoff'ren, neen.

E N O N E.

Uw onbezonne reden,

En schimperlyk verwytt, genoegzaam my ontleeden,
 Dat gy in 't heimelyk, dien herder mind, Prinses,
 Nu zyt gy zeckerlyk myn medemiinaares.

A R I C I A.

Voorzegt u Juno dit al meede in uwe droomen?

E N O N E.

Gy woud door Thoas hand, Prins Atos, om doen komen,
 Die Paris vyand is, om door die dienst, Mevrouw,
 Verzekering aan hem, van uwe liefde en trouw...

A R I C I A.

Maar zeg, wat gunst van u, hem nu noch staat te erlangen,
 Van u, die durft, een Prins van 't Ryk met boeijens
 prangen,

Om een verachte slaaf, in weêrwil van den Raad,
 Een herder minnen, tot verkleining van uw staat.

E N O N E.

Hou op, onzinnige! met deeze u bitze reden,
 En draag my meer ontzag, of vrees myn toornigheden...

CAMILLE.

Prins Atos, nadert ons.

ENONE.

Hoe! durft hy noch zo vry,
Na 't schenden van zyn pligt, verschynen hier voor my?

T W E E D E T O O N E E L.

ATOS, ENONE, ARICIA, CAMILLE, DORICIA.

ATOS.

(ten:

An schouw my weederom, geboogen voor uw voer
Zo ik uw straffe aard, en wreedheid kan verzoeten,
Aanminnige Prinses, door myne dienstbaarheid,
Gy ziet uw slaaf hier toe, gewillig en bereid;
Zo niet, gy kunt my weër met yz're boeijens prangen,
Voor minnestrikken, die ik dacht van u te ontfangen,
Maar sta my toe, dat ik voor af aan u bericht...

ENONE.

Ontrouwe! hoe durft gy, zo stout voor myn gezigt,
Verschynen? en u zelf op myne gunst vertrouwen,
Daar uw vermeetelheid, my zo veel twist ging brouwen?

ATOS.

Ik kom alleen, om u, een snoode gruweldaad,
Die Paris, u bereid...

ENONE.

Verdicht, door uw verraad.

ATOS.

Indien gy my gehoor...

ENONE.

'k Wil u niet hooren spreken.

ARICIA *tegens Atos.*

„Ondankb're! snoode schelm! ik zal my aan u wreken.

ATOS.

Sta my doch toe, Prinses...

ENONE.

Ik wil geen enkel woord.

ATOS.

Blyf ceuwig dan op my, ondankbaare! verstoort,

Wyl

Wyl ik in druk en rouw, ga slyten myne dagen:
 Maar gy zult noch in 't kort uw dwaaze min beklagen,
 Ja, hem vervloeken, die gý nu zo teêr bemind,
 Zodra hy u verlaat, en gy geen troost meer vind.

D E R D E T O O N E E L.

ENONE, ARICIA, CAMILLE, DORICIA.

ENONE.

Zou Paris trouw'loos zyn? zou Paris my verlaaten?
 Zou hy Enone, die hy mind, zo dood'lyk haaten?
 Neen, 't kan niet moog'lyk zyn, dat hy zyn eed en trouw
 Die hy zo meenigmaal my zwoer, verbreeken zou.
 Maar myne droom, helaas! met zyn verhaal en reden,
 Die komen over een: hoe word myn ziel bestreden?
 Ik ben myn zelf niet meer in dit verward geval;
 Ik weet naauw, wat ik doe, of wat ik zeggen zal.

ARICIA.

Indien dat waar is... Maar ik zie hem zelf daar komen,
 Dies wil uw droefheid, in zyn by zyn wat betoemen.

V I E R D E T O O N E E L.

PARIS, ENONE, ARICIA, CAMILLE, DORICIA.

PARIS.

MEt wat al heil en vreugd, bestraald my myn geluk
 Nu ik u weeder zie. Maar hoe wat finart en druk,
 Bespeur ik in 't gezicht, van uw aanminnig weezen?
 Roemwaarde, en schoone vrouw, wat is 't dat u doet
 vreezen?

Wat schrik heeft uw gemoed, met zorg en angst beknelde?
 Ik bid, ontdekt het my, wat u, Vorstin, ontfeld?

ENONE.

Hoe! gy verwondert u, daar 'k reeden heb tot zuchten,
 Op het herdenken van myn droevige ongenuchten,
 Door uw verandering? nu Paris my verlaat,
 En trouwloos werd, helaas! en zyne Enone haat.

Goôn! kan 't wel moog'lyk zyn, 'tgeen ik my breng te binnen,

Dat gy zo los zoud zyn, zo onbedacht van zinnen?

Wat zyn de reden toch? waar in ik heb misdaan,

Dat gy in 't heim'lyk wilt vertrekken, my verraân?

My, die in 't toppunt u, van staat en mogentheden,

Na gy uw trouw aan my met hondert duizend eeden

Zo vaak bezegeld had in 't aanzien van de Goôn,

In spyt van Atos min, verheeven had ten troon?

Zogy erkennen wilt de gunst aan u beweezen,

Zult gy myn droeve ziel van achterdocht geneezen.

Wat zegt gy Paris, spreek? maar hoe! gy schynd ontsteld!

Helaas! 'tis al te waar, 'tgeen Juno, heeft voorspeld.

Trouw'looze! zult gy my...

P A R I S.

Herhaal uw zwakke zinnen,

En laat myn reden doch uw gramfchap overwinnen,

't Is Paris, die 't verzoekt: 'tis Paris, die uw mind;

't Is Paris, die in u, zyn grootste vreugde vind.

En schoon, dat hy vertrekt...

E N O N E.

Hoe! 'tis dan waar?

P A R I S.

De Goden,

Die hebben door Merkuur, op Ida 't myn geboden.

E N O N E.

Ontrouwe! gy verziert die boodfchap van Merkuur,

Tot dekking van uw nieuw ontsteeke minnevuur.

Ik merk, maar ach! te laat hoe dat ik ben bedrogen,

Door u echtfchender! maar ik zweer dat myn vermoogen,

U zal gevoelen doen, de werking van myn haat,

Nu gy, verraader! my zo trouweloos verraad;

Een ander, in myn plaats, hebt tot Meest' res verkooren,

Maar, vrees de woede vry van myn gerechte tooren.

P A R I S.

Prinfes, ik bid, bedaar, en hoor myn onfchuld aan.

E N O

E N O N E.

Uw onschuld, valsche schelm! die my zoekt te verraân,
 Eneerloos vluchten wild: zo waard als gy voor deezen
 Enone zyt geweest, zo haat'lyk zult gy weezen,
 Voortaan voor myn gezigt, nu gy uw eed en trouw...

P A R I S.

Indien ik in uw hart ooit plaats had, ach! Mevrouw,
 Zo sta my toe, dat ik myn onschuldig mag verklaaren.

E N O N E.

Wel aan, laat hooren, wat gy ons zult openbaaren.

P A R I S.

Na ik met uw verlof, naar Ida my begaf,
 Om de algemeene haat te ontgaan, van Atos straf,
 Die gy in boeijens sloot, en op my neêr zou daalen,
 Om dat gy, voor een Prins van 't Ryk, my kwam be-
 traalen

Met uw genade en gunst: dies om die wrok te ontgaan,
 Hebt gy op myn verzoek, myn bede toegestaan. (gen
 Doch naar een kortetyd, verscheen daar voor myn oo-
 Des hemels afgezant, op Ida uit den hoogen.

Hy sprak: ô Paris, op, en maakt u daad'lyk reê

Te volgen het bevel der Goden, steek in zee,

Naar Trooijen, Priamus, verwacht u met verlangen,
 Om als zyn jongste zoon, met vreugde u daar te ontfan-
 gen.

Noodschikkig lot heeft u in ballingschap gebragt;

Nu is de tyd vervult, uw afkomst en geslacht

Te kennen, spoei u voort, de tyd en lyd geen rekken,

Doch wil uw vlucht, voor eerst, Enone niet ontdekken.

Want mins vermoogen vaak een aanslag vrucht'loos
 maakt,

Tot nadeel van die geen, waar door het word gestaakt:

Zy zou voor uw gezicht veel droeve traanen plengen,

En u, die haar bemind, hier door in twyffel brengen,

Waar door gy grooter straf zouwd op uw halze laân,

Als ooit Akteon, door 't aanschouwen van Diaan.

't Is voor een korten tyd, dat gy haar zult verlaaten;

Gy zult met meerder glans, als gy in uwe staaten
 Bevestigt zyt, uw trouw aan haar aanbieden; vry,
 Met uw verkooren Bruid, naar uwe heerschappy,
 Gelyk een Konings Zoon, met vreugde wederkeeren,
 En wel vernoegd, met haar volkomen triompheeren.
 Dit is 't besluit der Goôn; dies spoei u vaardig voort
 Naar Trooijen, gy hebt hun bevel, door my gehoord.
 Hier meede vloog hy heen; wyl ik verbaast, verlaaget,
 't Affcheiden van myn lief, ging in myn hart beklaagen.
 Ach! dacht ik, by myn zelf, was my doch onbekend
 Gebleeven myne staat. Maar wederom, in 't end,
 Verheugde zich, myn ziel, dat ik in 't wederkeeren,
 In spyt van Atos min, met u zou triompheeren.
 Dat ik, als Konings Zoon, niet als een herder zou,
 Myn hartsgeneegentheid, aanbieden door de trouw.
 Daar hoord gy nu 't besluit en ook 't bevel der Goden,
 't Geen my op Ida, door Merkuur, zelfs is geboden.
 Kunt gy noch twyffelen, aan myn stantvaste min?
 En ben ik noch verdacht, in uw ontroerde zin?

E N O N E.

Kon ik 't gelooven, 't geen gy aan my komt ontdekkent,
 't Zou myn bedroefde ziel uit veel vertwyff'ling trekkent.
 Maar ach! myn achterdocht verzeld met vrees en hoop,
 Doet my staåg duchten, dat gy zult uw huuw'lyk

P A R I S.

(knoop...

Verban uw achterdocht, en stel uw hart te vreedent:
 Ik zweer, dat ik aan u, volbrengen zal myn eeden,
 Laat ons der Goden wil, my door Merkuur ontdekt...

E N O N E.

Wel is 't der Goden wil, dat gy van hier vertrekt,
 Zo laat my nevens u, myn Heer, naar Trooijen trekken,
 Het kan u tot geen schand, van uw geslacht verstrekkent,
 Dat ge een Prinses, met u naar Trooijen voert, 'k ben ree,
 'k Ben vaardig en bereid, om met u over zee...

P A R I S.

Neen, ik moet eerst voor af naar Trooijen my begeeven,
 Dit 's 't heemelsche besluit, wie durft die wil weerstree-
 ven?

't is

't Is voor een korten tyd, Prinſes, dies weest geruſt,
 Dat ik verlaaten ga de Phrygiaanſche kuſt.
 Ei, haal niet op uw hals, de vloek en haat der Goden,
 Maar laat ons wel vernoegd opvolgen hun geboden.
 Ook is 't hoog noodig, dat gy blyft in uwe ſtaat:
 Myn medeminnaar, groot van magt, vol ſpyt en haat,
 Zou door uw afzyn, licht uw volk oproerig maaken.
 Verachte minnaars, tot hun voordeel ſtaadig waaken.

E N O N E.

Ik merk, hoe langs hoe meer, uw ſnoode trouwloosheid,
 En wat uw oogmerk is, hoe gy my ſtreeld en vleid
 Met ſchoone woorden en beloften, 't is verlooren:
 Enones byzyn kan uw oog' niet meer bekooren:
 Gy walgt reeds van al 't goed, dat gy van my genoot,
 In plaats van dankbaarheid hier voor, zoekt gy myn dood.
 Ga heen, ontaarde! ga, en wilt uw reis volbrengen.
 Ik zal myn traanen met uw droeve zuchten mengen,
 En weenende in het graf neërdaalen, om dat ik
 Gaſ aan een ſchelm gehoor, een Monſterdier! een ſchrik!

P A R I S.

In aller Goden naam, ſtaak doch uw misvertrouwen;
 Gy zult met grooter pracht, in 't kort my weër aan-
 ſchouwen:
 Dies ſtel uw achterdocht ter zyden, ſtaak uw rouw,
 En zyt verzeekert van myn liefde en van myn trouw:
 Geen ander zal dit hart, zo lang ik leef, bekooren,
 Neen, Paris is voor u, en gy voor hem gebooren.

E N O N E.

Indien gy wilt, dat ik u voor onſchuldig acht,
 Zo blyf, of neem my meê, 't is beide in uw magt.
 Het is Enone, die haar Rykſtroon wil verlaaten,
 Om deelgenoot te zyn, van uw geluk en ſtaaten.
 Ja 't is Enone, die, toen gy een herder waard,
 In ſpyt van Atos, u, heeft tot de kroon verklaard,
 Toen u 't noodſchikkig lot, op Ida had gedreeven,
 Daar gy voor eeuwig, Prins, uw hart my hebt gegeven.
 Ja 't is Enone, die haar voor uw voeten neër

Wil werpen, zo zy u behouden mag, myn Heer.

P A R I S .

„ Ach! was my, myn geluk, doch onbekend gebleeven,
 „ Dan mogt ik wel veruoegt, met myn Enone leeven.
 „ Helaas! wat zal ik doen? myn zinnen zyn ontroerd,
 „ Myn ziel word heen en weêr gelyk een fchip gevoert,
 „ Door woefte golven heen, op vleugels van gedachten,
 „ Wat heil dat my ook van myn uitkomst ftaate wachten,

„ ²k Blyf onvoldaan, en fta van wederzyds beklemd,
 „ Terwyl haar deugd, myn hart met ontrouw overflemt.
 Doorluchte vrouw, kon 't zyn, dat ik u mogt verplichten,
 Door myn gezworeen trouw, uw achterdocht zou
 Wat wilt gy dat ik doe? (zwigten.)

E N O N E .

Dat gy hier blyven zult.

P A R I S .

Dat's my onmoogelyk; dies bid ik neem geduld:
 Ik zal, ik zweer het u, in 't kort weer by u weezen;
 Dies wil u, van de vrees, die u bezwaard, geneezen,
 Wyl Paris, u nooit zal...

E N O N E .

Ik zie 't is al om niet,

Wat ik op u verzoek: ô eindeloos verdriet!
 ô Wanhoop! die myn ziel op 't vinnigft komt bestryden!
 Minneedig Minnaar, van myn druk en bitter lyden.
 Arglistige, die my zo cereeloos verlaat.
 Is dit myn loon, dat ik in weerwil van den Raad;
 Bedrieger; vol van lift, u heb myn trouw gegeven,
 En tegens hunne wil, ten Rykstroon had verheeven?
²k Heb Atos liefde, met afkeerigheid beloond;
 En dien beroemde held, om uwe min gehoond;
 Daar hy een Prins was, gy een flechte fchaapenhoeder.
 De gramfchap van myn wraak, word fterker en verwoer-
 der.

Hoeteeder was 't begin dier liefde, hoe volmaakt,
 Had wederzyds, die vlam, een ieders hart geraakt.

P A R I S .

Prinfes, ik zweer, dat ik...

P A R I S.

E N O N E.

Uw eeden zyn verlooren.

Nooit zyt gy uit de fchoot van Hecuba gebooren,
Noch Priams zoon geweest, maar eer uit 't kille noord.
Echtſchender van uw trouw; eedbreker van uw woord.

P A R I S.

Ik bid u andermaal, wil deeze reden ſtaaken,
U niet wanhoopende, door misvertrouwen maaken,
Maar vaſt verzeekert, van myn trouw en liefde zyn.
Noch eens, myn lief, ik bid...

E N O N E.

Bedrieger! vol fenyn!

Noemt gy my noch uw lief? durft gy uit uwe lippen,
Dus onbeſchaamd, dat woord, van lief noch laaten ſlip-
pen?

Neen, ik was voorheen die naam by u wel waard,
Eer gy van trouw en deugd, zo verre waard ontaard.

P A R I S.

Ik zal uw blyken van myn trouw en liefde toonen.

E N O N E.

(nen,

Zeg van uw trouwloosheid, die gy niet kunt verſchoo-
Onmedogende! verlaat Antandros reë.

Maar denk, waar dat gy gaat, gy voert Enone meë.

Myn ſchim zal u alom, door wilde en woefte baaren,

Naar volgen over zee, en u geltaag bez waaren,

Met druk, met harte wee! met eindelooze pyn,

Zy ook, in wat geweft des waerelds, gy moogt zyn.

P A R I S.

Ontzinde Minnaares, met wat al zwaare plaagen,

Dreigt my, uw toorne en haat?

E N O N E.

Met wat al zwaare ſlagen,

Treft gy myn bange ziel; trouwlooze, och! hoe kan...

P A R I S.

Gy kend myn liefde niet.

E N O -

ENONE.

Gy geeft 'er blyken van.

PARIS.

Indien gy zaagt myn hart.

ENONE.

Neen, 't hart van een Minneed'gen!

Heb 'k al te lang gezien.

PARIS.

't Kan zich daar van verdeed'gen.

ENONE.

Waar meê? met uwe vlucht?

PARIS.

Door 't beeld, dat daar in leefd

En eeuwig leeven zal, zo lang als 't leeven heeft.

ENONE.

Gy meend uw trouwloosheid.

PARIS.

'k Meen myn oprechte liefde.

Die zuiver, ongeschend, na gy deez' borst doorgriefde.

ENONE.

Dat toond gy door uw vlucht, terwyl gy my verlaat,
 Hoe waard, Enone u is, naar uw verkreegen staat.
 Maar ach! myn bange ziel...

Zy zwymd.

ARICIA.

Hoe Nicht! waar zyn uw zinnen?

CAMILLE.

Myn heer, ach! red haar doch.

DORICIA

Laat reeden u verwinnen,

Entoon medoogenheid.

PARIS.

„Helaas! wat zal ik doen?

„Maar 't is der Goden wil, dies laten wy ons spoên,
 „Eer dat zy weêr bekomt. Myn volk en schip is vaardig.
 „Vaar wel, Prinfes, vaar wel, myn min wel dubbel
 waardig.

VYF-

VYFDE TOONEEL.

ENONE, ARICIA, CAMILLE, DORICIA.

ENONE.

Myn Paris, ach! myn Prins, wil dit bedroefde hart. . .
 Maar hoe! ik zie hem niet. *o* Eindelooze finart!
 Kost gy dien wreeden, in zyn vlucht niet wederhouwen?
 Ach! zal ik hem dan nooit, na deeze, weer aanschouwen?
 Is hy voor eeuwig dan van myn gevlucht, *o* Goôn!
 Is dien ondankb're! en minneedige gevloôn?
 Maar zeg, wat afscheid, heeft hy doch van u genoomen?
 Heeft hy u niet beloofd, van Trooijen weêr te koomen?

ARICIA.

Met wat bekommering bezwaard gy uw gemoed?

DORICIA *tegens Aricia.*

Prins Atos, komt, Mevrouw.

ARICIA.

„Zyne komst ontroerd myn bloed.

ZESDE TOONEEL.

ATOS, FOKAS, ENONE, ARICIA,
CAMILLE, DORICIA.

ATOS.

Uw klagten zyn vergeefs; uw minnaar, is geweeken.
 Zyn schip legt zeilree, om voor wind in zeete steeken.
 Nu staat aan u de wraak, indien gy myne trouw,
 Met weêrmin loonen wilt, zal ik hem zelf Mevrouw,
 Eer hy naar Trooijen vlied. . . .

ENONE.

Waar word'er trouw gevonden?

Nu Paris trouwloos is, zyn eeden heeft geschonden,
 Acht ik al't waerelds trouw op aarde, min dan niet.
 Nu Paris my verlaat, nu Paris voor my vlied,
 Kan geen aanbiedingen van dienstbaarheên my helpen,
 Om't droevig harteweê, van myne druk te stelpen,
 Hoe duur, hoe heilig zwoer de ondankb're my zyn
 trouw, Met

Met duizend eeden, die hy nooit verbreeken zou;
 Geen ander uit zyn hart, myn beeltenis zou rukken,
 Ja, dat hy zich veel eer, aan hondert duizend stukken
 Zou laten scheuren, eer hy my, (ô groote Godd)
 Verlaaten zou; en nu is hy van myn gevloên,
 Voor eeuwig, die my had voor eeuwig trouw gefwooren.
 ô Blixemdrager, wil myn klachten toch verhooren,
 En sla uw oogen eens, op myn bedroefde staat.
 Rechtvaardig rechter, in het straffen van het kwaad
 Der eedverbreekers, hoor, ach! hoor maar myn ge-
 beeden,

Straf dien minneedige, voor zyn minneedigheden,
 Dat een geduurig weê, zyn trouweloos gemoed,
 Gestraag doorknagen mag, of delft hem in de vloed.
 Kom volgen wy hem naar, met duizende van kielen,
 Om dien boosaardige in zyn vluchten voort t'ontzieleên,
 Die my zo trouweloos, zo eer'loos heeft verraân;
 Om my, om my alleen, moet ge alles onderstaan;
 Span alle uw krachten t'faam, om my op 't felst te wre-
 ken,

Laat ons naar Trooijen hem gaan volgen onbesweeken,
 Men wapend tegens hem, wat wapens voeren kan,
 Tot wraake van myn hoon, tot straf van dien tiran.
 Myn woede en razerny, op 't vinnigst aangedreeven,
 Zal hem met deze hand, zelf de eerste doodsteek geeven.
 Wel hoe! waar wacht gy na? op, op, myn krygsvolk; voort,
 En volg hem over zee, vermoord, die my vermoord,
 Kom laten wy de tyd, met noodelooze klachten
 Niet flyten; zo gy wilt myn droeve rouw verzagten,
 Zo volgt my moedig naar: myn zugten zullen 't fchip
 Voor wind doen spoeijen, en behoên voor bank en klip;
 Om dien minneedige kloekmoedig aan te vallen,
 Dies wend uw steevens voort naar Trooijens trotze
 wallen.

Maar hoe, wat zal dit zyn? en kryg ik geen gehoor?
 Zagt, waar bleef Paris daar? ik volg u, op uw spoor;
 Al vloogd gy door de lucht op vleugels van de winden:
 Al

Al waar gy heene vlucht, zult gy Enone vinden.

CAMILLE.

Zy raast, en schynt geheel beroofd van haar verstand.

ARICIA.

De liefde heeft haar ziel met droefheid overmand.

ENONE.

Maar hoe wat schoonheid, komt myn Paris, daar omarmen:

Aricia, wil my, voor dat gezigt beschermen.

Wat monsterdier, zegt my, heeft u, ô Tygerin!

Geteeld en opgevoed, tot nadeel van myn min?

Durft gy, myn Bruidegom, omhelzen voor myn oogen.

Zie, hoe zy door dat zoet verrukt en opgetoogen,

My stout braveeren durft: ô doller raazerny!

ô Wanhoop zonder end! zo haatelyk voor my,

Kom wapend u, om haar uit Paris armen te rukken:

Geen straf opweegen kan by al myn ongelukken.

Waar heen trouwlooze, blyf; waar vlucht gy? neen blyf staan,

En zie Enone, die gy hebt zo valsch verraân

Verdrinken in een vloed van brakke waterstroomen,

Na gy van haar de vlucht, ondankb're! hebt genomen;

Hoe, wilt gy my op nieuws, onttrekken uw gezicht,

Daar gy zo duur aan my door eeden zyt verplicht?

Ik kniel voor uw voeten neêr; ik bid wil u erbarmen:

Uw worst'len is vergeefs, ik hou u in myn armen,

Myn waarde Bruidegom, myn hoop, myn troost, myn hart,

Werd doch bewoogen, met Enones droeve sinart,

Staak uw afkeerigheid, en wil my weedergeeven,

Dat gy my hebt berooft, of rooft my van myn leeven.

Maar ach! ik smeek vergeefs, hy lacht om myn geweên.

Ga dan eerlooze, ja, ga dan voor eeuwig heen,

Wyl ik door smeeken niets kan op uw hart verwerven,

Zo zal myn gramschap u, waar dat gy vlucht, bederven.

ARICIA.

Sabinus, komt verbaast: wat lot is ons bereid?

ENONE.

Na Paris vlucht , vrees ik geen ramp noch zwaarigheid.

Z E V E N D E T O O N E E L .

S A B I N U S , E N O N E , A R I C I A , C A M I L L E ,
D O R I C I A , A T O S , F O K A S , *Wacht.*

S A B I N U S .

PRins Thoas , doet zyn volk en vrienden t'zaam ver-
gaaren.

Den Raad wil dat ge u zult , voor Atos Bruid verklaaren ;
Of zal by weigering hem kroonen met uw kroon.
Zy naad'ren dit Paleis.

E N O N E .

Dat my den Raad ontroon :

Nu ik myn Paris mis , en zyne min moet derven ,
Echt ik me aan niemand en verlang maar om te sterven.

A R I C I A , *tegens Atos.*

Kom volgen wy haar na. Maar gy verraader ! gy ,
Verwacht in 't kort uw straf voor uw verraadery.

A C H T S T E e n L A A T S T E T O O N E E L .

A T O S , F O K A S .

A T O S .

VOlg , Fokas , laat ons zien , wat 't lot ons heeft be-
schooren ,

En wachten , tot zy my , met meer geduld zal hooren.
Nu 'k geen Meëminnaar heb , vrees ik geen ongeval ,
Nadien den Raad my haast gelukkig maaken zal.

Einde van het Vyfde en Laatste Bedryf.

